

แผนพัฒนาการเกษตรตำบลหนองอ้อ

๒๕๖๖-๒๕๗๐

(ฉบับทบทวน ปี ๒๕๖๘)

สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย

จังหวัดสุโขทัย

หลักฐานประกอบการพิจารณาประกอบการประเมินผลการปฏิบัติราชการ

ของเกษตรจังหวัด

แผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ ปี ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐ (ฉบับทบทวนปี ๒๕๖๘)

ตามแนวทาง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตร ระดับอำเภอ/ตำบล ปี ๒๕๖๒

คำนำ

แผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบลพ.ศ. ๒๕๖๖-๒๕๗๐ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางการทำงานส่งเสริม การเกษตรในระยะ ๕ ปี โดยวิเคราะห์สภาพแวดล้อม และปัจจัยต่างๆ ที่จะส่งผลกระทบต่อการส่งเสริมการเกษตร และ พิจารณาถึงความเชื่อมโยงกับแผนยุทธศาสตร์ส่งเสริมการเกษตร ซึ่งเป็นแผน ระยะ ๒๐ ปี ระหว่าง พ.ศ.๒๕๖๐ ถึง ๒๕๗๙ แผนพัฒนาการเกษตรตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย มุ่งเน้น การมีส่วนร่วมของเกษตรกร ชุมชนและองค์กร ส่วนท้องถิ่น ร่วมกันวิเคราะห์ และค้นหาศักยภาพของชุมชน เพื่อมุ่งสู่การพัฒนาการเกษตรของชุมชน ให้บรรลุเป้าหมาย ที่กำหนดไว้อย่างเป็นรูปธรรม และยั่งยืนสนองความต้องการของชุมชนในลักษณะบูรณาการ ในการแก้ไขปัญหา สร้าง มูลค่าของผลผลิตทางการเกษตร และปรับปรุงคุณภาพสินค้าการเกษตร ให้สอดคล้องกับความต้องการพัฒนาจากคนใน พื้นที่จริง หวังเป็นอย่างยิ่งว่า การดำเนินงานภายใต้แผนพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงของ ภาคการเกษตร ส่งผลให้เกษตรกรอยู่ดีมีสุข และภาคการเกษตรมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไป

สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

กรกฎาคม ๒๕๖๘

สารบัญ

หน้า

คำนำ

สารบัญ

สารบัญตาราง

สารบัญภาพ

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๑.๒ อาณาเขต	๑
๑.๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)	
๑.๒.๑ ลักษณะดิน	๓
๑.๒.๒ กลุ่มชุดดิน	๓
๑.๓ สภาพภูมิอากาศ	
๑.๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ	๒๑
๑.๓.๒ ฤดูกาล	๒๑
๑.๓.๓ สถิติปริมาณน้ำฝน	๒๒
๑.๓.๔ อุณหภูมิและความชื้นสัมพัทธ์	๒๒
๑.๔ เส้นทางคมนาคม	
๑.๔.๑ เส้นทางคมนาคม	๒๓
๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	
๑.๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๒๔
๑.๕.๒ โครงการชลประทาน	๒๕
๑.๖ สภาพเศรษฐกิจและสังคม	
๑.๖.๑ โครงสร้างทางเศรษฐกิจที่สำคัญ	๒๖
๑.๖.๒ การศึกษา	๒๘
๑.๖.๓ การสาธารณสุข	๒๘
๑.๖.๔ ศาสนา	๒๘
๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๒๙
๑.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ	๓๐

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
.บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของตำบล	
๒.๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของตำบล	๓๑
๒.๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร	๓๑
๒.๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร	๔๐
๒.๑.๓ สินค้าเกษตรที่สำคัญ	๔๓
๒.๑.๔ ปริมาณการผลิตและต้นทุนการผลิต	๔๕
- สถานการณ์การใช้เทคโนโลยีการผลิต	
- ภูมิทุนการเพาะปลูก	
- ต้นทุนการผลิต	
- สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	
๒.๒ ประเด็นปัญหา สภาพปัญหาแนวทางการแก้ปัญหา	๖๐
๒.๓ การจัดทำ TOWS Matrix	๖๓
.บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับตำบลหนองอ้อ	
๓.๑ แนวทางการพัฒนา	๖๕
๓.๒ สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตร	๖๗
ภาคผนวก	
โครงการจัดกระบวนการเรียนรู้การผลิตข้าวคุณภาพตามมาตรฐาน GAP	

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๑ แสดงเนื้อที่ดินของตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๔
ตารางที่ ๒ แสดงค่าวิเคราะห์ดินตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๔
ตารางที่ ๓ แสดงปริมาณน้ำฝน ปี ๒๕๕๐-๒๕๖๓ (หน่วย : มิลลิเมตร)	๒๒
ตารางที่ ๔ แสดงอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือนของจังหวัดสุโขทัยปี ๒๕๖๐-๒๕๖๓ (หน่วย : องศาเซลเซียส)	๒๓
ตารางที่ ๕ แสดงแหล่งน้ำอุปโภค/บริโภค แหล่งน้ำเพื่อปศุสัตว์ และแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร	๒๕
ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนประชากรตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๗
ตารางที่ ๗ แสดงช่วงอายุประชากรและจำนวนครัวเรือน ตำบลหนองอ้ออำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๗
ตารางที่ ๘ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๙
ตารางที่ ๙ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๑
ตารางที่ ๑๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกรตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๒
ตารางที่ ๑๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๓
ตารางที่ ๑๒ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์(เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ) ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๔
ตารางที่ ๑๓ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๕
ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๖
ตารางที่ ๑๕ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตร ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๖
ตารางที่ ๑๖ แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้านตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๗
ตารางที่ ๑๗ แสดงศูนย์เครือข่ายของศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๘
ตารางที่ ๑๘ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๔๐
ตารางที่ ๑๙ แสดงทรัพยากรดินตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๔๐
ตารางที่ ๒๐ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๔๓
ตารางที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวนาปีตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๔๕
ตารางที่ ๒๒ แสดงต้นทุนการผลิตข้าวนาปี ๒๕๖๖ ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๔๗
ตารางที่ ๒๓ แสดงแหล่งรวบรวมผลผลิตทางการเกษตร	๔๙
ตารางที่ ๒๔ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๕๐

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ ๒๕ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวนาปรัง ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๕๑
ตารางที่ ๒๖ แสดงต้นทุนการผลิตข้าวนาปรัง ๒๕๖๖ ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๕๓
ตารางที่ ๒๗ แสดงแหล่งรวบรวมผลผลิตทางการเกษตร	๕๕
ตารางที่ ๒๘ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อย ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๕๖
ตารางที่ ๒๙ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อยตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๕๗
ตารางที่ ๓๐ ต้นทุนการผลิตอ้อยโรงงาน ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๕๙
ตารางที่ ๓๑ แสดงประเด็นปัญหา สภาพปัญหามหาทางแก้ไข	๖๐
ตารางที่ ๓๒ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix	๖๓
ตารางที่ ๓๓ แสดงสรุปโครงการและงบประมาณตามแผนการพัฒนากาเกษตรระดับตำบล	๖๗

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑ แสดงที่ตั้งและอาณาเขต ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๑
ภาพที่ ๒ แสดงขอบเขตการปกครองระดับตำบล อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒
ภาพที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้ ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓
ภาพที่ ๔ แสดงกลุ่มชุดดิน ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๐
ภาพที่ ๕ แสดงเส้นทางคมนาคม อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๔
ภาพที่ ๖ แสดงอ่างเก็บน้ำเขาหัววัว ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๒๖
ภาพที่ ๗ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๐
ภาพที่ ๘ แสดงหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๒
ภาพที่ ๙ แสดงลักษณะการประอาชีพเกษตรกร ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๓
ภาพที่ ๑๐ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๔
ภาพที่ ๑๑ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๕
ภาพที่ ๑๒ แสดงศูนย์เครือข่ายของศูนย์การเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๓๙
ภาพที่ ๑๓ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๔๑
ภาพที่ ๑๔ แสดงแผนที่ทรัพยากรดินตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๔๑
ภาพที่ ๑๕ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๔๒
ภาพที่ ๑๖ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๔๓
ภาพที่ ๑๗ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๔๔

สารบัญภาพ

หน้า

ภาพที่ ๑๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวนาปี ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๔๖
ภาพที่ ๑๙ แสดงวิธีการตลาดข้าวนาปี ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๔๘
ภาพที่ ๒๐ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวนาปี ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๕๐
ภาพที่ ๒๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวนาปรัง ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๕๒
ภาพที่ ๒๒ แสดงวิธีการตลาดข้าวนาปรัง ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๕๔
ภาพที่ ๒๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อย ตำบลหนองอ้อย อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๕๖
ภาพที่ ๒๔ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกอ้อยโรงงานตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย	๕๘

บทที่ ๑

ข้อมูลสภาพทั่วไป

๑.๑ ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

ตำบลหนองอ้อตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอศรีสัชนาลัย ซึ่งมีหมู่บ้านทั้งหมด ๙ หมู่บ้าน มีพื้นที่ทั้งหมดของตำบล ๘๗.๔ ตารางกิโลเมตร หรือ ๕๖,๖๒๕ ไร่ อยู่ห่างจากอำเภอศรีสัชนาลัยประมาณ ๕ กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดสุโขทัย ประมาณ ๖๘ กิโลเมตร

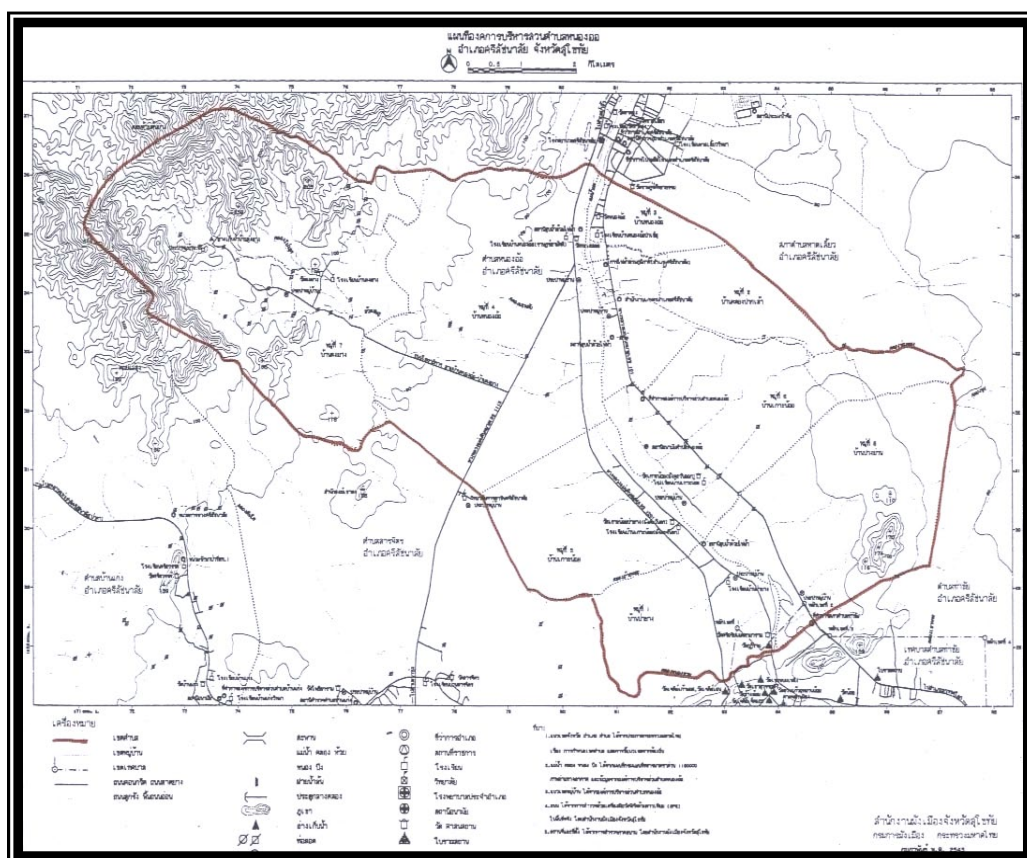
๑.๑.๒ อาณาเขต

ทิศเหนือติดกับตำบลหาดเสี้ยว

ทิศใต้ติดกับตำบลท่าชัย

ทิศตะวันออกติดกับตำบลดงคู่

ทิศตะวันตกติดกับตำบลสารจิตร

ภาพที่ ๑ แสดงที่ตั้งและอาณาเขตของตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

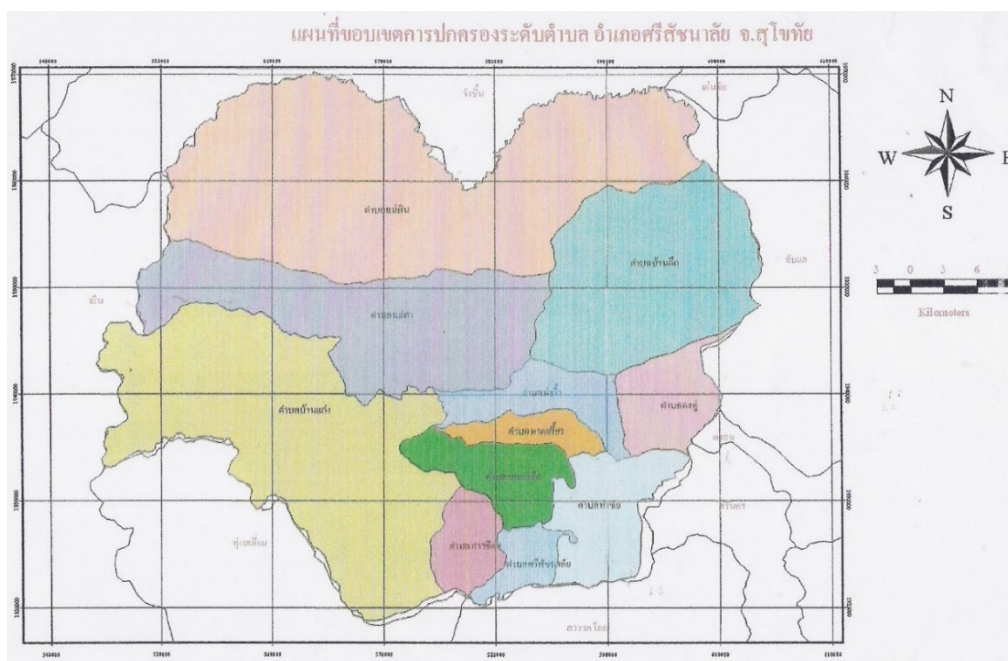
๑.๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่
ตำบลหนองอ้อแบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๙ หมู่บ้าน คือ

หมู่ที่ ๑	บ้านปายาง
หมู่ที่ ๒	บ้านคลองปากراء
หมู่ที่ ๓	บ้านหนองอ้อ
หมู่ที่ ๔	บ้านหนองอ้อ
หมู่ที่ ๕	บ้านเกาะน้อย
หมู่ที่ ๖	บ้านเกาะน้อย
หมู่ที่ ๗	บ้านดงยาง
หมู่ที่ ๘	บ้านปางถ่าน
หมู่ที่ ๙	บ้านบำเพ็ญพัฒนา

หมู่บ้านที่อยู่ในเขตเทศบาลหาดเสี้ยวเป็นบางส่วน คือ

หมู่ที่ ๓	บ้านหนองอ้อ
หมู่ที่ ๔	บ้านหนองอ้อ

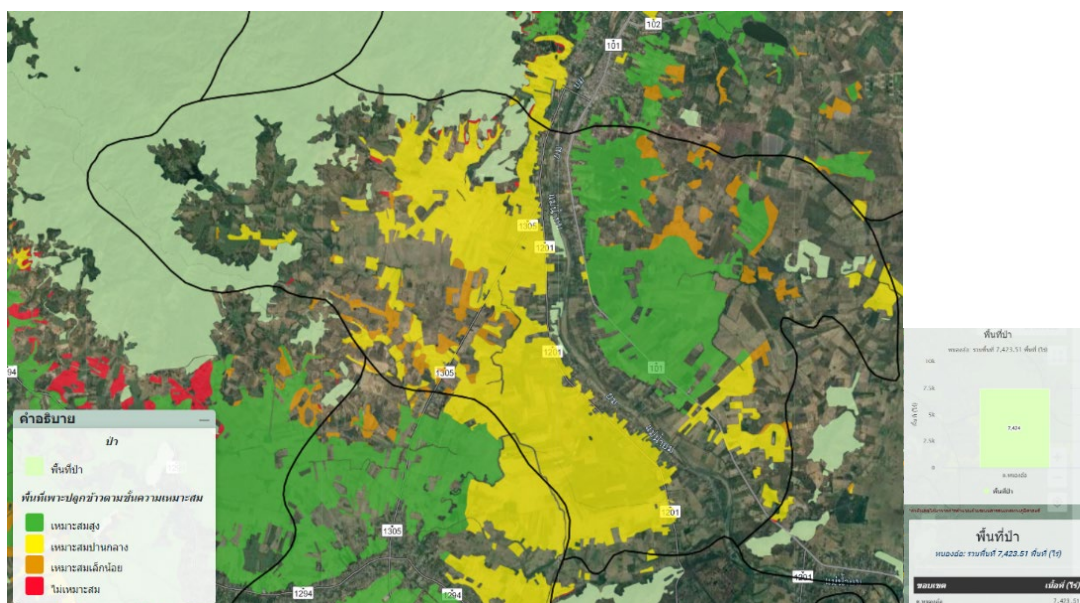
ภาพที่ ๒ แสดงขอบเขตการปกครองระดับตำบล อำเภอศรีสาขาลัย จังหวัดสุโขทัย

๑.๒ ลักษณะภูมิประเทศ (Topographic)

๑.๒.๑ ลักษณะดิน

สภาพดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทราย สภาพภูมิศาสตร์ของตำบลหนองอ้อมีลักษณะเป็นที่ราบและที่สูงเชิงเขา

- ที่ราบ จะอยู่ในระดับต่ำกว่า ๓๕ องศา มีพื้นที่ประมาณ ๘๗% ของพื้นที่ทั้งตำบลส่วนใหญ่ใช้ในการพัฒนาทำไร่ ทำสวน และการเกษตรอื่น ๆ ได้แก่ พื้นที่หมู่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖, ๘, ๙ และในบางส่วนของหมู่ที่ ๗
- ที่สูงเชิงเขา จะอยู่ในระดับสูงกว่า ๓๕ องศา มีพื้นที่ประมาณ ๑๓% ของพื้นที่ทั้งตำบล ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ป่า ป่าแดงหรือป่าเต็งรัง เป็นพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าไม้ต้นน้ำลำธาร ได้แก่ พื้นที่บางส่วนของหมู่ที่ ๗

ภาพที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้ตำบลหนองอ้อ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุโขทัย

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๔

๑.๒.๒ กลุ่มชุดดิน

ข้อมูลชุดดินความเหมาะสมของดินและคุณภาพดิน

จากการสำรวจการใช้ที่ดินภายในเขตตำบลหนองอ้อ สามารถจำแนกการใช้ประโยชน์ที่ดินได้ดังต่อไปนี้

การใช้ที่ดินประเภทที่อยู่อาศัย กระจายอยู่โดยทั่วไปภายในชุมชนในบริเวณสองฝั่งแม่น้ำยม สภาพอาคารบ้านเรือนส่วนใหญ่เป็นบ้านไม้ชั้นเดียวใต้ถุนสูงและบ้านเรือนที่สร้างใหม่จะเป็นบ้านแบบสองชั้นครึ่งตึกครึ่งไม้ การใช้ที่ดินของสถานบันการศึกษา ประกอบด้วยโรงเรียนระดับก่อนประถมศึกษา ๔ แห่ง โรงเรียนประถมศึกษา ๔ แห่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน (สปช.) ๑ แห่ง ศูนย์อบรมเด็กเล็กก่อนวัยเรียน

การใช้ที่ดินประเภทเกษตรกรรมในตำบลหนองอ้อมีพื้นที่ประมาณ ๓๑,๙๙๕ ไร่

กรมพัฒนาที่ดิน (๒๕๖๒) รายงานว่าเนื้อที่ดินของตำบลหนองอ้อ แบ่งออกเป็น ๑๒ หน่วยแผนที่หรือกลุ่มชุดดิน ดังนี้

ตารางที่๑ แสดงเนื้อที่ดินของตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

หน่วยแผนที่ : กลุ่มชุดดิน	เนื้อที่ (ไร่)
๗	๖๔๙
๑๕	๑๓,๗๗๐
๑๖	๕๗๑
๑๗	๖๐
๑๘	๖,๗๒๑
๓๓	๑,๑๒๙
๓๘	๓,๓๑๒
๔๐	๑๓,๐๐๖
๔๗	๒,๑๙๒
๔๘	๑,๐๐๖
๕๕	๓๗๘
๕๖	๔๔๔
รวม	๔๓,๒๓๘

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๒

ตารางที่๒ แสดงค่าวิเคราะห์ดิน ตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

หน่วยแผนที่ : กลุ่มชุดดิน	พีเอช (pH)	ระดับฟอสฟอรัส ที่เป็นประโยชน์	ระดับอินทรีย์วัตถุ	ระดับโพแทสเซียม ที่เป็นประโยชน์
๗	กรดปานกลาง	ต่ำ	ต่ำ	สูงมาก
๑๕	กรดปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	สูงมาก
๑๖	กรดจัด	สูง	ต่ำ	สูงมาก
๑๗	กรดปานกลาง	สูง	ต่ำ	สูงมาก
๑๘	กรดปานกลาง	ปานกลาง	ต่ำ	สูงมาก
๓๓	กรดจัด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
๓๘	กรดจัด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง
๔๐	กรดปานกลาง	ปานกลาง	ปานกลาง	สูงมาก
๔๗	กรดจัด	ต่ำ	สูง	สูงมาก
๔๘	กรดจัด	ต่ำ	สูง	สูง
๕๕	กรดจัด	ต่ำ	สูง	สูงมาก
๕๖	กรดจัด	ต่ำ	ปานกลาง	สูง

ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน, ๒๕๖๒

กลุ่มชุดดินที่ ๗

เป็นกลุ่มชุดดินเหนียวที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังเฉพาะในช่วงฤดูฝน ดินลึกมาก การระบายน้ำไม่ค่อยดี เนื้อดินร่วนปนดินเหนียวหรือดินเหนียวสีเทาแก่ ดินล่างเป็นดินเหนียวสีนํ้าตาลอ่อน สีเทา หรือสีนํ้าตาลปนเทา พบจุดประสีนํ้าตาล สีเหลือง หรือสีแดงปะปนตลอดชั้นดิน ดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นด่างปานกลาง ค่าพีเอช ๖.๐-๘.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนา หรือหากมีแหล่งน้ำจะปลูกพืชไร่และพืชล้มลุกในช่วงฤดูแล้ง เช่น พืชผัก ยาสูบ

ตัวอย่างชุดดินในกลุ่มนี้ ได้แก่ ชุดดินท่าตูม ชุดดินนครปฐม ชุดดินอุตรดิตถ์ ชุดดินผักกาด ชุดดินนํ้าเลน

การจัดการดินสำหรับการปลูกพืช

ข้าว

ปลูกพืชตระกูลถั่วหรือพืชปุ๋ยสด เช่น ปอเทือง โสน โสนอัฟริกัน ถั่วต่าง ๆ ไถกลบตอซัง หลังการเก็บเกี่ยวข้าว แล้วหมั่นเวียนกับพืชไร่อย่างอื่นหรือใช้วัสดุอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่าง ๆ)

ดินกลุ่มนี้ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูฝน เนื่องจากจะมีน้ำแช่ขังระดับสูง เว้นแต่จะปรับปรุงพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมได้ และต้องมีระบบการระบายน้ำที่ดี เนื่องจากดินระบายน้ำไม่ดี อาจมีน้ำแช่ขังได้เมื่อฝนตกหรือเมื่อให้น้ำแก่พืช ในช่วงฤดูแล้ง บริเวณที่มีแหล่งน้ำเพียงพอสามารถใช้ปลูกพืชไร่ได้ แต่ต้องมีการจัดการดินโดยการยกทรงเพื่อช่วยการระบายน้ำของดิน

การเปลี่ยนสภาพการใช้ที่ดินจากนาข้าวเป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่อย่างถาวร คือ ปลูกได้ทั้งฤดูฝนและฤดูแล้ง ต้องสร้างคันดินรอบพื้นที่ปลูกเพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน และภายในพื้นที่ให้ยกทรงปลูกแบบถาวร โดยให้สันร่องกว้าง ๖-๘ เมตร มีคูระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อยโดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐-๒๐ เซนติเมตร และกว้างระหว่าง ๑.๕-๒.๐ เมตร เพื่อช่วยในการระบายน้ำบนสันร่อง ป้องกันไม่ให้ดินแฉะมากเวลารดน้ำหรือเมื่อมีฝนตก และยังสะดวกในการที่จะเข้าไปดูแลด้านการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืช

กรณีปลูกหลังเก็บเกี่ยวข้าวหรือปลูกในฤดูแล้ง ให้ยกทรงสูง ๒๐-๓๐ เซนติเมตร เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำแช่ขัง ถ้ามีฝนตกหรือการให้น้ำชลประทาน ควรมีร่องระบายน้ำรอบแปลงนาหรือภายในแปลงนาห่างกัน ๑๕-๒๐ เมตร ควรมีความกว้าง ๔๐-๕๐ เซนติเมตร เป็นการช่วยระบายน้ำผิวดิน และสะดวกในการให้น้ำ การเข้าไปดูแลแปลงปลูก

ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ได้แก่ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ หว่านให้ทั่วแปลงปลูก แล้วไถกลบเคล้าให้เข้ากับดิน ตากดินให้แห้งประมาณ ๒๐-๓๐ วันก่อนที่จะย่อยดินปลูกพืช การปลูกพืชตระกูลถั่วหรือใส่วัสดุปรับปรุงดิน เช่น ชี้เลื่อย แกลบสด กากตะกอนจากโรงงานนํ้าตาล (filter cake) หรือเศษพืชแล้วไถกลบไปในดิน เมื่อสลายตัวดีจะช่วยทำให้ดินร่วนซุย และเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดินเช่นกัน

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา)

ไม่แนะนำให้ปลูกเนื่องจากเป็นดินในที่ราบต่ำ มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน สภาพพื้นที่ราบเรียบถึงเกือบราบเรียบ และมีการระบายน้ำเลว เว้นแต่มีการปรับปรุงสภาพพื้นที่โดยยกร่องตามความยาวที่กว้าง ๖-๘ เมตร ร่องกว้าง ๑.๕-๒.๐ เมตร ลึก ๑ เมตร ให้ร่องแปลงอยู่สูงกว่าระดับน้ำที่เคยท่วม ร่องน้ำระหว่างสันร่องควรต่อเนื่องกับร่องรอบสวน เพื่อป้องกันน้ำท่วม แยกดินชั้นบนและล่างกองไว้ปากหลุม ทิ้งตากแดด ๑-๒ เดือน คลุกดินกับปุ๋ยอินทรีย์ ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม เป็นดินปลูก ระบายปลูก และปุ๋ยเคมีขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล

พืชผักกินใบ

เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินที่พบในที่ลุ่ม ระบายน้ำไม่ดี มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน บางแห่งมีน้ำท่วมบ่า การปลูกพืชผักจะปลูกได้ก่อนและหลังฤดูฝน ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ หากต้องการเพาะปลูกอย่างถาวรจะต้องปรับปรุงพื้นที่เช่นเดียวกับการปลูกพืชไร่และไม้ผล โดยการทำคันกั้นน้ำรอบพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน และภายในพื้นที่ให้ยกร่องปลูกแบบถาวร โดยให้สันร่องกว้าง ๖-๘ เมตร มีคูระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อย โดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐-๒๐ เซนติเมตร และกว้างระหว่าง ๑.๕-๒.๐ เมตร เพื่อช่วยในการระบายน้ำบนสันร่อง ป้องกันไม่ให้ดินแฉะมากเวลารดน้ำหรือเมื่อมีฝนตก และยังสะดวกในการที่จะเข้าไปดูแลด้านการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืช

กลุ่มชุดดินที่ ๑๕

เป็นกลุ่มชุดดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า สภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน ดินลึกมาก การระบายน้ำไม่ดีหรือไม่ค่อยดี เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้ง สีนํ้าตาลปนเทา ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง สีนํ้าตาลหรือสีเทาปนชมพู มีจุดประสีเหลืองหรือสีนํ้าตาลปนเหลืองตลอดชั้นดิน ชั้นดินล่างมักพบก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็ก และแมงกานีส ดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นกลาง ค่าพีเอช ๖.๐-๗.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนา ในฤดูแล้งบริเวณที่มีแหล่งน้ำใช้ปลูกยาสูบ พืชผักต่างๆ หรือพืชไร่บางชนิด ถ้ามีการชลประทาน ใช้ทำนาได้ ๒ ครั้งในรอบปี

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ การเกิดชั้นดานแน่นทึบใต้ชั้นไทรพรวน โดยเฉพาะในดินที่มีอินทรีย์วัตถุน้อย ทำให้รากพืชเจริญเติบโตไม่ค่อยดี ข้าวแตกกอได้ยาก แต่สามารถปรับปรุงได้ โดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุแก่ดินและการไถพรวนต่างระดับความลึกบ้าง

การจัดการดินสำหรับปลูกพืช

ข้าว

ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ ในระยะการไถเตรียมดินก่อนการปักดำข้าวหรืออาจจะมีการปลูกพืชตระกูลถั่ว เป็นปุ๋ยพืชสดโดยใช้อัตราเมล็ดพันธุ์ ๕ กิโลกรัม/ไร่ หว่านก่อนถึงฤดูทำนา

พีชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ)

ดินกลุ่มนี้ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ในฤดูฝน เนื่องจากมีน้ำแช่ขังระดับสูง เว้นแต่จะปรับปรุงพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมได้ และต้องมีระบบการระบายน้ำที่ดี เนื่องจากดินระบายน้ำไม่ดี อาจมีน้ำแช่ขังได้เมื่อฝนตกหรือเมื่อให้น้ำแก่พืช ในช่วงฤดูแล้ง บริเวณที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ สามารถใช้ปลูกพืชไร่ได้ แต่ต้องมีการจัดการดินโดยการยกร่องเพื่อช่วยการระบายน้ำของดิน

การเปลี่ยนสภาพการใช้ดินจากนาข้าวเป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่แบบถาวร คือปลูกได้ทั้งฤดูฝนและฤดูแล้ง ต้องสร้างคันดินรอบพื้นที่ปลูกเพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน และภายในพื้นที่ให้ยกร่องปลูกแบบถาวรโดยให้สันร่องกว้าง ๖-๘ เมตร มีคูระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อยโดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐-๒๐ เซนติเมตร และกว้างระหว่าง ๑.๕-๒.๐ เมตร เพื่อช่วยในการระบายน้ำบนสันร่อง ป้องกันไม่ให้ดินแฉะมากเวลารดน้ำหรือเมื่อมีฝนตก และยังสะดวกในการที่จะเข้าไปดูแลด้านการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืช

กรณีปลูกหลังเก็บเกี่ยวข้าวหรือปลูกในฤดูแล้ง ให้ยกร่องปลูกสูง ๒๐-๓๐ เซนติเมตร เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำแช่ขังถ้ามีฝนตกหรือการให้น้ำชลประทาน ควรมีร่องระบายน้ำรอบแปลงนาหรือภายในแปลงนาห่างกัน ๑๕-๒๐ เมตร ควรมีความกว้าง ๔๐-๕๐ เซนติเมตร เป็นการช่วยระบายน้ำผิวดิน และสะดวกในการให้น้ำ การเข้าไปดูแลแปลงปลูก

ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ได้แก่ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ หวานให้ทั่วแปลงปลูกแล้วไถคลุกเคล้าให้เข้ากับดิน ตากดินให้แห้งประมาณ ๒๐-๓๐ วันก่อนที่จะย่อยดินปลูกพืช การปลูกพืชตระกูลถั่วหรือใส่วัตถุปรับปรุงดิน เช่น ชี้เลื่อย แกลบสด กากตะกอนจากโรงงานน้ำตาล หรือเศษพืช แล้วไถกลบไปในดิน เมื่อสลายตัวดีจะช่วยทำให้ดินร่วนซุย และเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดินเช่นกัน

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา)

ไม่แนะนำให้ปลูกเนื่องจากเป็นดินในที่ราบเรียบและราบลุ่ม มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน และมีการระบายน้ำเลว เว้นแต่มีการปรับปรุงสภาพพื้นที่โดยยกร่องตามความยาวที่ กว้าง ๖-๘ เมตร ร่องกว้าง ๑.๕-๒.๐ เมตร ลึก ๑ เมตร ให้ร่องแปลงอยู่สูงกว่าระดับน้ำที่เคยท่วม แยกดินชั้นบนและล่างกองไว้ ทิ้งตากแดด ๑-๒ เดือน คลุกดินกับปุ๋ยอินทรีย์ ๑-๒ ตัน/ไร่ ไถคลุกเคล้ากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๗-๑๔ วันก่อนปลูกพืช ระบายปลูกและปุ๋ยเคมีขึ้นอยู่กัชนิดของไม้ผล

พืชผักกินใบ

เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินที่พบในที่ลุ่ม ระบายน้ำไม่ดี มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน บางแห่งมีน้ำท่วมบ่า การปลูกพืชผักจะปลูกได้ก่อนและหลังฤดูฝน ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ หากต้องการเพาะปลูกอย่างถาวร

จะต้องปรับปรุงพื้นที่เช่นเดียวกับการปลูกพืชไร่และไม้ผล โดยการทำคันกั้นน้ำรอบพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน และภายในพื้นที่ให้ยกร่องปลูกแบบถาวรโดยให้สันร่องกว้าง ๖-๘ เมตร มีกระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อยโดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐-๒๐ เซนติเมตร และกว้างระหว่าง ๑.๕-๒.๐ เมตร เพื่อช่วยในการระบายน้ำบนสันร่อง ป้องกันไม่ให้ดินแฉะมากเวลารดน้ำหรือเมื่อมีฝนตก และยังสะดวกในการที่จะเข้าไปดูแลด้านการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืช

กลุ่มชุดดินที่ ๑๖

เป็นกลุ่มชุดดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง ที่เกิดจากวัตถุดิบกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า สภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน ดินลึกมาก การระบายน้ำไม่ดีหรือไม่ค่อยดี เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายแป้งถึงดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง สีเทา ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายแป้ง สีเทาอ่อนหรือสีน้ำตาลปนเทา มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงตลอดชั้นดิน บางแห่งพบศิลาแลงอ่อนสีแดงในดินล่าง ดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง ค่าพีเอช ๕.๐-๖.๐ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำถึงค่อนข้างต่ำ

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนา ในฤดูแล้งบริเวณที่มีแหล่งน้ำ ใช้ปลูกยาสูบ พืชผักต่างๆ หรือพืชไร่บางชนิด ถ้ามีการชลประทาน ใช้ทำนาได้ ๒ ครั้งในรอบปี

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และเกิดชั้นดานแน่นทึบใต้ชั้นไถพรวน ทำให้รากพืชเจริญเติบโตไม่ค่อยดี ข้าวแตกกอได้ยาก ต้องปรับปรุงบำรุงดินโดยการเพิ่มอินทรีย์วัตถุแก่ดิน มีการไถพรวนต่างระดับความลึกบ้าง และเพิ่มธาตุอาหารพืช

การจัดการดินสำหรับปลูกพืช

ข้าว

เพิ่มความอุดมสมบูรณ์โดยไถกลบตอซังหลังเก็บเกี่ยวข้าว ปลูกพืชตระกูลถั่วในช่วงหลังเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว หมุนเวียนกับพืชไร่อย่างอื่น หรือการปลูกพืชปุ๋ยสด เช่น ปอเทือง โสนแอฟริกัน หรือถั่วต่างๆ

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ)

ดินกลุ่มนี้ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูฝน เนื่องจากมีน้ำแช่ขังระดับสูง เว้นแต่จะปรับปรุงพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมได้ และต้องมีระบบการระบายน้ำที่ดี เนื่องจากดินระบายน้ำไม่ดี อาจมีน้ำแช่ขังได้เมื่อฝนตกหรือเมื่อให้น้ำแก่พืช ในช่วงฤดูแล้ง บริเวณที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ สามารถใช้ปลูกพืชไร่ได้ แต่ต้องมีการจัดการดินโดยการยกร่องเพื่อช่วยการระบายน้ำของดิน

การเปลี่ยนสภาพการใช้ดินจากนาข้าวเป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่แบบถาวร คือปลูกได้ทั้งฤดูฝนและฤดูแล้ง ต้องสร้างคันดินรอบพื้นที่ปลูกเพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน และภายในพื้นที่ให้ยกร่องปลูกแบบถาวรโดยให้สันร่องกว้าง ๖-๘ เมตร มีกระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อยโดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐-๒๐ เซนติเมตร และกว้างระหว่าง ๑.๕-๒.๐ เมตร เพื่อช่วยในการระบายน้ำ

บนสันร่อง ป้องกันไม่ให้ดินแฉะมากเวลารดน้ำหรือเมื่อมีฝนตก และยังสะดวกในการที่จะเข้าไปดูแลด้านการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืช

กรณีปลูกหลังเก็บเกี่ยวข้าวหรือปลูกในฤดูแล้ง ให้ยกร่องปลูกสูง ๒๐-๓๐ เซนติเมตร เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำแช่ขังถ้ามีฝนตกหรือการให้น้ำชลประทาน ควรมีร่องระบายน้ำรอบแปลงนาหรือภายในแปลงนาห่างกัน ๑๕-๒๐ เมตร ควรมีความกว้าง ๔๐-๕๐ เซนติเมตร เป็นการช่วยระบายน้ำผิวดิน และสะดวกในการให้น้ำ การเข้าไปดูแลแปลงปลูก

ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ได้แก่ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ หว่านให้ทั่วแปลงปลูกแล้วไถคลุกเคล้าให้เข้ากับดิน ตากดินให้แห้งประมาณ ๒๐-๓๐ วันก่อนที่จะย่อยดินปลูกพืช การปลูกพืชตระกูลถั่วหรือใส่วัตถุปรับปรุงดิน เช่น ขี้เลื่อย แกลบสด กากตะกอนจากโรงงานน้ำตาล หรือเศษพืช แล้วไถกลบไปในดิน เมื่อสลายตัวดีจะช่วยทำให้ดินร่วนซุย และเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดินเช่นกัน

แก้ปัญหาความเป็นกรดของดิน โดยใส่ปูนในรูปต่างๆ เช่น ปูนขาว ปูนมาร์ล ปูนเปลือกหอยเผา หินปูนบด หรือหินปูนฝุ่น ซึ่งจะใช้ชนิดไหนแล้วแต่ที่หาได้ง่ายในพื้นที่ ใช้อัตราแนะนำตามความต้องการปูน วิธีใส่ให้หว่านปูนให้ทั่วแปลงปลูก แล้วไถคลุกเคล้าให้เข้ากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๕ วัน ก่อนปลูกพืช

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา)

ไม่แนะนำให้ปลูกเนื่องจากเป็นดินในที่ราบเรียบและราบลุ่ม มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน และมีการระบายน้ำเลว เว้นแต่มีการปรับปรุงสภาพพื้นที่โดยยกร่องตามความยาวที่ กว้าง ๖-๘ เมตร ร่องกว้าง ๑.๕-๒.๐ เมตร ลึก ๐.๕-๑.๐ เมตร ให้ร่องแปลงอยู่สูงกว่าระดับน้ำที่เคยท่วม แยกดินชั้นบนและล่างกองไว้ ทิ้งตากแดด ๑-๒ เดือน คลุกดินกับปุ๋ยอินทรีย์ ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม เป็นดินปลูก ระบายปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล

พืชผักกินใบ

เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินที่พบในที่ลุ่ม ระบายน้ำไม่ดี มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน บางแห่งมีน้ำท่วมป่า การปลูกพืชผักจะปลูกได้ก่อนและหลังฤดูฝน ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ หากต้องการเพาะปลูกอย่างถาวร จะต้องปรับปรุงพื้นที่เช่นเดียวกับการปลูกพืชไร่และไม้ผล โดยการทำคันกั้นน้ำรอบพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน และภายในพื้นที่ให้ยกร่องปลูกแบบถาวรโดยให้สันร่องกว้าง ๖-๘ เมตร มีคูระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อยโดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐-๒๐ เซนติเมตร และกว้างระหว่าง ๑.๕-๒.๐ เมตร เพื่อช่วยในการระบายน้ำบนสันร่อง ป้องกันไม่ให้ดินแฉะมากเวลารดน้ำหรือเมื่อมีฝนตก และยังสะดวกในการที่จะเข้าไปดูแลด้านการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืช

กลุ่มชุดดินที่ ๑๗

เป็นกลุ่มชุดดินร่วนละเอียด เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ หรือวัตถุเนื้อค่อนข้างหยาบที่ถูกชะพามาทับถม สภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน ดินลึกมาก การระบายน้ำ

ไม่ค่อยดี เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วน ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนดินเหนียว สีน้ำตาลอ่อนถึงสีเทา มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงปะปน บางแห่งอาจพบศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมี สะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในดินล่าง ดินเป็นกรดจัดมากถึงเป็นกรดจัด ค่าพีเอช ๔.๕-๕.๕ ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งมีการปรับพื้นที่ใช้ปลูกพืชไร่ หรือไม้ยืนต้น แต่มีปัญหาเรื่องการเข้าถึงของน้ำในฤดูฝน

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และส่วนใหญ่มีเนื้อดินบนค่อนข้างเป็นทราย ทำให้เสี่ยงต่อการขาดน้ำเล็กน้อย หากฝนทิ้งช่วงนาน

การจัดการดินสำหรับปลูกพืช

ข้าว

สภาพพื้นที่บางแห่งมีความลาดเทเล็กน้อย ปรับกระทงนาให้สม่ำเสมอ ปัญหาดินเป็นกรดแก้ไขโดยใส่ปูนขาว หรือวัสดุปูนอย่างอื่น ตามความต้องการปูน ปัญหาดินค่อนข้างเป็นทรายและแน่นทึบ แก้ไขโดยเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดิน เช่น ปลูกพืชตระกูลถั่วหรือปุ๋ยพืชสด

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ)

ดินกลุ่มนี้ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูฝน เนื่องจากมีน้ำแช่ขังระดับสูง เว้นแต่จะปรับปรุงพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมได้ และต้องมีระบบการระบายน้ำที่ดี เนื่องจากดินระบายน้ำไม่ดี อาจมีน้ำแช่ขังได้เมื่อฝนตกหรือเมื่อให้น้ำแก่พืช ในช่วงฤดูแล้ง บริเวณที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ สามารถใช้ปลูกพืชไร่ได้ แต่ต้องมีการจัดการดินโดยการยกทรงเพื่อช่วยการระบายน้ำของดิน

การเปลี่ยนสภาพการใช้ดินจากนาข้าวเป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่แบบถาวร คือปลูกได้ทั้งฤดูฝนและฤดูแล้ง ต้องสร้างคันดินรอบพื้นที่ปลูกเพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน และภายในพื้นที่ให้ยกทรงปลูกแบบถาวรโดยให้สันร่องกว้าง ๖-๘ เมตร มีคูระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อยโดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐-๒๐ เซนติเมตร และกว้างระหว่าง ๑.๕-๒.๐ เมตร เพื่อช่วยในการระบายน้ำบนสันร่อง ป้องกันไม่ให้ดินแฉะมากเวลารดน้ำหรือเมื่อมีฝนตก และยังสะดวกในการที่จะเข้าไปดูแลด้านการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืช

กรณีปลูกหลังเก็บเกี่ยวข้าวหรือปลูกในฤดูแล้ง ให้ยกทรงปลูกสูง ๒๐-๓๐ เซนติเมตร เพื่อป้องกันไม่ให้น้ำแช่ขังถ้ามีฝนตกหรือการให้น้ำชลประทาน ควรมีร่องระบายน้ำรอบแปลงนาหรือภายในแปลงนาห่างกัน ๑๕-๒๐ เมตร ควรมีความกว้าง ๔๐-๕๐ เซนติเมตร เป็นการช่วยระบายน้ำผิวดิน และสะดวกในการให้น้ำ การเข้าไต่ดูแลแปลงปลูก

ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ได้แก่ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ หวานให้ทั่วแปลงปลูกแล้วไถคลุกเคล้าให้เข้ากับดิน ตากดินให้แห้งประมาณ ๒๐-๓๐ วันก่อนที่จะยอยดินปลูกพืช การปลูกพืชตระกูลถั่วหรือใส่วัตถุปรับปรุงดิน เช่น ชี้เลื่อย แกลบสด กากตะกอนจากโรงงานน้ำตาล หรือเศษพืช แล้วไถกลบไปในดิน เมื่อสลายตัวดีจะช่วยทำให้ดินร่วนซุย และเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดินเช่นกัน

แก้ปัญหาความเป็นกรดของดิน โดยใส่ปูนในรูปต่างๆ เช่น ปูนขาว ปูนมาร์ล ปูนเปลือกหอยเผา หินปูนบด หรือหินปูนฝุ่น ซึ่งจะใช้ชนิดไหนแล้วแต่ที่หาได้ง่ายในพื้นที่ ใช้อัตราแนะนำตามความต้องการปูน วิธีใส่ให้หว่านปูนให้ทั่วแปลงปลูก แล้วไถคลุกเคล้าให้เข้ากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๕ วัน ก่อนปลูกพืช

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา)

ไม่แนะนำให้ปลูกเนื่องจากเป็นดินในที่ต่ำ มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน และมีการระบายน้ำค่อนข้างเลว เว้นแต่มีการปรับปรุงสภาพพื้นที่โดยยกร่องตามความยาวที่ กว้าง ๖-๘ เมตร ร่องกว้าง ๑.๕-๒.๐ เมตร ลึก ๑ เมตร ให้ร่องแปลงอยู่สูงกว่าระดับน้ำที่เคยท่วม แยกดินชั้นบนและล่างกองไว้ ทิ้งตากแดด ๑-๒ เดือน คลุกดินกับปุ๋ยอินทรีย์ ๑๕-๒๕ กิโลกรัม/หลุม เป็นดินปลูก ระบายปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล กรณีดินเป็นกรดให้ใส่ปูนขาว อัตรา ๑ กิโลกรัม/หลุม หรือหว่านทั่วแปลงอัตรา ๒๐๐-๓๐๐ กิโลกรัม/ไร่ ไถคลุกเคล้ากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๕ วันก่อนปลูกพืช

พืชผักกินใบ

เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินที่พบในที่ลุ่ม ระบายน้ำไม่ดี มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน บางแห่งมีน้ำท่วมบ่า การปลูกพืชผักจะปลูกได้ก่อนและหลังฤดูฝน ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ หากต้องการเพาะปลูกอย่างถาวร จะต้องปรับปรุงพื้นที่เช่นเดียวกับการปลูกพืชไร่และไม้ผล โดยการทำคันกั้นน้ำรอบพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน และภายในพื้นที่ให้ยกร่องปลูกแบบถาวรโดยให้สันร่องกว้าง ๖-๘ เมตร มีคูระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อยโดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐-๒๐ เซนติเมตร และกว้างระหว่าง ๑.๕-๒.๐ เมตร เพื่อช่วยในการระบายน้ำบนสันร่อง ป้องกันไม่ให้ดินแฉะมากเวลารดน้ำหรือเมื่อมีฝนตก และยังสะดวกในการที่จะเข้าไปดูแลด้านการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืช

กลุ่มชุดดินที่ ๑๘

เป็นกลุ่มชุดดินร่วนละเอียด เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า หรือวัตถุเนื้อค่อนข้างหยาบที่ถูกชะพามาทับถม สภาพพื้นที่ราบเรียบหรือค่อนข้างราบเรียบ มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน ดินลึกมาก การระบายน้ำไม่ค่อยดี เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทรายหรือดินร่วน ดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทราย หรือดินร่วนปนดินเหนียว สีน้ำตาลอ่อนถึงสีเทา มีจุดประสีน้ำตาล สีเหลือง หรือสีแดงปะปน บางแห่งอาจพบศิลาแลงอ่อนหรือก้อนสารเคมีสะสมพวกเหล็กและแมงกานีสในดินล่าง ดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง

ค่าพีเอช ๕.๕-๖.๐ ดินล่างเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างเล็กน้อย ค่าพีเอช ๖.๐-๗.๕ ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติค่อนข้างต่ำ

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ทำนา บางแห่งใช้ปลูกอ้อย หรือปลูกพืชล้มลุกในฤดูแล้ง
 ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ดินมีความอุดมสมบูรณ์ค่อนข้างต่ำ และส่วนใหญ่มีเนื้อดินบน
 ค่อนข้างเป็นทราย ทำให้เสี่ยงต่อการขาดน้ำเล็กน้อย หากฝนทิ้งช่วงนาน

การจัดการดินสำหรับปลูกพืช

ข้าว

เพิ่มความอุดมสมบูรณ์โดยไถกลบตอซังหลังเก็บเกี่ยวข้าว ปลูกพืชตระกูลถั่วในช่วงหลังเก็บเกี่ยวข้าวแล้ว
 หมุนเวียนกับพืชไร่อย่างอื่น หรือการปลูกพืชปุ๋ยสด เช่น ปอเทือง โสนแอฟริกัน หรือถั่วต่างๆ หรือมีการปรับปรุง
 ดินโดยใช้วัสดุอินทรีย์ เช่น ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ)

ดินกลุ่มนี้ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกพืชไร่ในช่วงฤดูฝน เนื่องจากมีน้ำแช่ขังระดับสูง เว้นแต่จะปรับปรุงพื้นที่
 เพื่อป้องกันน้ำท่วมได้ และต้องมีระบบการระบายน้ำที่ดี เนื่องจากดินระบายน้ำไม่ดี อาจมีน้ำแช่ขังได้เมื่อฝนตก
 หรือเมื่อให้น้ำแก่พืช ในช่วงฤดูแล้ง บริเวณที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ สามารถใช้ปลูกพืชไร่ได้ แต่ต้องมีการจัดการดินโดย
 การยกทรงเพื่อช่วยการระบายน้ำของดิน

การเปลี่ยนสภาพการใช้ดินจากนาข้าวเป็นพื้นที่ปลูกพืชไร่แบบถาวร คือปลูกได้ทั้งฤดูฝนและฤดูแล้ง ต้อง
 สร้างคันดินรอบพื้นที่ปลูกเพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน และภายในพื้นที่ให้ยกทรงปลูกแบบถาวรโดยให้สันร่องกว้าง
 ๖-๘ เมตร มีคูระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่อง
 ย่อยโดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐-๒๐ เซนติเมตร และกว้างระหว่าง ๑.๕-๒.๐ เมตร เพื่อช่วยในการระบายน้ำ
 บนสันร่อง

ป้องกันไม่ให้ดินแฉะมากเวลารดน้ำหรือเมื่อมีฝนตก และยังคงสะดวกในการที่จะเข้าไปดูแลด้านการกำจัดวัชพืช การ
 ใส่ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืช

กรณีปลูกหลังเก็บเกี่ยวข้าวหรือปลูกในฤดูแล้ง ให้ยกทรงปลูกสูง ๒๐-๓๐ เซนติเมตร เพื่อป้องกันไม่ให้
 แช่ขังถ้ามีฝนตกหรือการให้น้ำชลประทาน ควรมีร่องระบายน้ำรอบแปลงนาหรือภายในแปลงนาทางกัน ๑๕-๒๐
 เมตร ควรมีความกว้าง ๔๐-๕๐ เซนติเมตร เป็นการช่วยระบายน้ำผิวดิน และสะดวกในการให้น้ำ การเข้าไปดูแล
 แปลงปลูก

ใส่ปุ๋ยอินทรีย์ ได้แก่ ปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ หวานให้ทั่วแปลงปลูกแล้วไถคลุกเคล้าให้
 เข้ากับดิน ตากดินให้แห้งประมาณ ๒๐-๓๐ วันก่อนที่จะยอยดินปลูกพืช การปลูกพืชตระกูลถั่วหรือสัปดาห์ปรับปรุง
 ดิน เช่น ชีกล้วย แกลบสด กากตะกอนจากโรงงานน้ำตาล หรือเศษพืช แล้วไถกลบไปในดิน เมื่อสลายตัวดีจะช่วย
 ทำให้ดินร่วนซุย และเพิ่มอินทรีย์วัตถุให้แก่ดินเช่นกัน

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา)

ไม่แนะนำให้ปลูกเนื่องจากเป็นดินในที่ต่ำ มีน้ำท่วมขังในฤดูฝน และมีการระบายน้ำค่อนข้างเร็ว เว้นแต่มีการปรับปรุงสภาพพื้นที่โดยยกร่องตามความยาวที่ กว้าง ๖-๘ เมตร ร่องกว้าง ๑.๕-๒.๐ เมตร ลึก ๑ เมตร ให้ร่องแปลงอยู่สูงกว่าระดับน้ำที่เคยท่วม แยกดินชั้นบนและล่างกองไว้ ทั้งตากแดด ๑-๒ เดือน คลุกดินกับปุ๋ยอินทรีย์ ๑๐-๒๐ กิโลกรัม/หลุม เป็นดินปลูก ระบายปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล

พืชผักกินใบ

เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินที่พบในที่ลุ่ม ระบายน้ำไม่ดี มีน้ำแช่ขังในช่วงฤดูฝน บางแห่งมีน้ำท่วมบ่า การปลูกพืชผักจะปลูกได้ก่อนและหลังฤดูฝน ในบริเวณที่มีแหล่งน้ำเพียงพอ หากต้องการเพาะปลูกอย่างถาวร จะต้องปรับปรุงพื้นที่เช่นเดียวกับการปลูกพืชไร่และไม้ผล โดยการทำคันกั้นน้ำรอบพื้นที่เพื่อป้องกันน้ำท่วมในฤดูฝน และภายในพื้นที่ให้ยกร่องปลูกแบบถาวรโดยให้สันร่องกว้าง ๖-๘ เมตร มีคูระบายน้ำกว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ลึกประมาณ ๑ เมตร บนสันร่องใหญ่อาจแบ่งซอยเป็นสันร่องย่อยโดยยกแปลงให้สูงขึ้นประมาณ ๑๐-๒๐ เซนติเมตร และกว้างระหว่าง ๑.๕-๒.๐ เมตร เพื่อช่วยในการระบายน้ำบนสันร่อง ป้องกันไม่ให้ดินแฉะมากเวลารดน้ำหรือเมื่อมีฝนตก และยังสะดวกในการที่จะเข้าไปดูแลด้านการกำจัดวัชพืช การใส่ปุ๋ยและการกำจัดศัตรูพืช

กลุ่มชุดดินที่ ๓๓

เป็นกลุ่มชุดดินร่วนปนทรายแข็ง ที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า พบบริเวณสันดินริมน้ำเก่า เนินตะกอนรูปพัด หรือที่ราบตะกอนน้ำพา สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบถึงเป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อย ดินลึกมาก การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นพวกดินร่วนปนทรายแข็งถึงดินร่วนเหนียวปนทรายแข็ง สีดินเป็นสีน้ำตาล หรือสีน้ำตาลปนแดง บางแห่งในดินล่างลึกๆ มีจุดประสีเทาและสีน้ำตาล อาจพบแร่ไมก้าหรือก้อนปูนปะปน ดินบนเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดเล็กน้อย ค่าพีเอช ๕.๕-๖.๕ ดินส่วนล่างเป็นกรดเล็กน้อยถึงเป็นด่างเล็กน้อย ค่าพีเอช ๖.๕-๘.๐ มีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น ข้าวโพด อ้อย ฝ้าย ยาสูบ ถั่วต่างๆ และสับปะรด บางแห่งใช้ปลูกไม้ผล หรือเป็นที่อยู่อาศัย

ดินกลุ่มนี้ไม่มีปัญหาในการใช้ประโยชน์ แต่ควรมีการปรับปรุงบำรุงดินอยู่เสมอ โดยเฉพาะการเพิ่มอินทรีย์วัตถุ ที่จะช่วยไม่ให้ดินแน่นทึบหรือเกิดชั้นดาน

การจัดการดินสำหรับปลูกพืช

ข้าว

กลุ่มชุดดินนี้ ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว เนื่องจากเป็นพื้นที่ดอน ระบายน้ำดี เสี่ยงต่อการขาดน้ำมาก หากจำเป็น ต้องทำคันนา และมีแหล่งน้ำ

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ)

ปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักหรือปุ๋ยคอก อัตรา ๑.๐-๒.๐ ตัน/ไร่ หรือไถกลบพืชปุ๋ยสด (หวานเมล็ดถั่วพุ่ม ๘-๑๐ กิโลกรัม/ไร่ เมล็ดถั่วพุ่ม ๖-๘ กิโลกรัม/ไร่ หรือปอเทือง ๔-๖ กิโลกรัม/ไร่ ไถกลบระยะออกดอก ปล่อยไว้ ๑-๒ สัปดาห์) มีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ เช่น ไถพรวนและปลูกพืชตามแนวระดับ มีวัสดุคลุมดิน ปลูกพืชหมุนเวียนหรือปลูกพืชสลับเป็นแถบ พัฒนาแหล่งน้ำและจัดระบบการให้น้ำในแปลงปลูก

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา)

เหมาะสมในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นที่ดอน ดินมีการระบายน้ำดี ขุดหลุมปลูก และรองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ระยะปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล ในกรณีดินเป็นกรดให้ใส่ปูนขาว อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/หลุม คลุกเคล้ากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๕ วันก่อนปลูกพืช ควรมีการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูกในฤดูแล้ง

พืชผักกินใบ

เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินดอน ระบายน้ำดี เหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่บริเวณพื้นที่ลาดชันจะต้องเตรียมแปลงปลูกขวางความลาดเทของพื้นที่ และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

กลุ่มชุดดินที่ ๓๘

เป็นกลุ่มชุดดินร่วนที่เกิดจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ ที่มีลักษณะการทับถมเป็นชั้นๆ ของตะกอนในแต่ละช่วงเวลา บริเวณสันดินริมน้ำ หรือที่ราบตะกอนน้ำพา สภาพพื้นที่ค่อนข้างราบเรียบ ดินลึกมาก การระบายน้ำดีถึงตีปานกลาง เนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนหรือดินร่วนปนทรายละเอียด สีดินเป็นสีน้ำตาล อาจพบจุดประสีเทาและสีน้ำตาลในดินล่าง บางแห่งมีแร่ไมก้าหรือก้อนปูนปะปน ดินเป็นกรดจัดถึงด่างปานกลาง ค่าพีเอช ๕.๕-๘.๐ ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ พืชผัก สวนผลไม้ และเป็นบ้านเรือนที่อยู่อาศัย

ปัญหาที่พบ ได้แก่ น้ำท่วมบ้างปีในช่วงฤดูฝน อาจทำความเสียหายแก่พืชผลได้

การจัดการดินสำหรับปลูกพืช

ข้าว

กลุ่มดินชุดนี้ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว เนื่องจากเป็นพื้นที่ดอน ระบายน้ำดี เสี่ยงต่อการขาดน้ำมาก หากจำเป็นต้องทำคันนา และมีแหล่งน้ำ

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ)

ทำพูนัง หรือเขื่อนกันน้ำ เพื่อป้องกันน้ำท่วมบ่า พร้อมทั้งจัดระบบการระบายน้ำออกจากพื้นที่เพาะปลูก หรือปรับระยะเวลาการปลูกพืชเพื่อหลีกเลี่ยงช่วงน้ำท่วม ปรับปรุงบำรุงดินโดยใส่ปุ๋ยอินทรีย์ อัตรา ๑-๒ ตัน/ไร่ หรือปลูกพืชปุ๋ยสดแล้วไถกลบ

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา)

เหมาะสมในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นที่ดอน ดินมีการระบายน้ำดี ขุดหลุม ปลูก และรองกันหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ระยะปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล ในกรณีดินเป็นกรดให้ใส่ปูนขาว อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/หลุม คลุกเคล้ากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๕ วันก่อนปลูกพืช

พืชผักกินใบ

เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินดอน ระบายน้ำดีเหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่บริเวณพื้นที่ลาดชันจะต้องเตรียมแปลงปลูกขวางความลาดเทของพื้นที่ และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

กลุ่มชุดดินที่ ๔๐

เป็นกลุ่มชุดดินร่วนปนทรายที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกล นักของหินเนื้อหยาบ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำน้ำ สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดจนถึงเนินเขา ดินลึกมาก การระบายน้ำดี เนื้อดินบนเป็นพวกดินร่วนปนทราย สีน้ำตาล เหลือง หรือแดง ดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกรดจัดมาก ค่าพีเอช ๔.๕-๕.๕ ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ต่างๆ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย ข้าวโพด และถั่ว บางแห่งมีสภาพเป็นป่าเต็งรัง ป่าละเมาะหรือทุ่งหญ้าธรรมชาติ

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และเนื้อดินค่อนข้างเป็นทราย พืชที่ปลูกมีโอกาสเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำได้ง่าย บริเวณพื้นที่ลาดชันจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดิน

การจัดการดินสำหรับปลูกพืช

ข้าว

กลุ่มดินชุดนี้ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว เนื่องจากเป็นพื้นที่ดอน ระบายน้ำดี เสี่ยงต่อการขาดน้ำมาก หากจำเป็นต้องทำคันนา และมีแหล่งน้ำ

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ)

ปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน ใช้วัสดุคลุมดิน เพื่อป้องกันเม็ดฝนกระแทบผิวดิน เตรียมดินวางความลาดเท สร้างสิ่งกีดขวางทิศทางการไหลของน้ำผิวดิน เช่น คันดิน ร่องระบายน้ำ คันเบนน้ำ บ่อดักตะกอน ปลุกแถบหญ้า เช่น หญ้าแฝกสลับกับพืชที่ปลูกเป็นแถวขวางความลาดเท ปัญหาดินเป็นทรายค่อนข้างจัด และมีความสามารถในการอุ้มน้ำต่ำ ควรใส่ปุ๋ยอินทรีย์อัตรา ๒-๓ ตัน/ไร่ หรือปลูกพืชปุ๋ยสด แล้วไถกลบลงดินเมื่อพืชปุ๋ยสดออกดอก ๕๐%

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา)

ไม่เหมาะสมในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เนื่องจากดินค่อนข้างเป็นทรายจึงกักเก็บน้ำไม่ได้ เว้นแต่มีการปรับปรุงสภาพพื้นที่โดยขุดหลุมปลูกและรองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ระยะปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล ในกรณีดินเป็นกรดให้ใส่ปูนขาว อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/หลุม คลุกเคล้ากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๕ วันก่อนปลูกพืช ควรมีการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูกในฤดูแล้ง

พืชผักกินใบ

เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินดอน ระบายน้ำดีเหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่บริเวณพื้นที่ลาดชันจะต้องเตรียมแปลงปลูกขวางความลาดเทของพื้นที่ และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

กลุ่มชุดดินที่ ๔๗

เป็นกลุ่มชุดดินตื้นที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของวัตถุต้นกำเนิดดินที่มาจากหินเนื้อละเอียด สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยจนถึงเนินเขา การระบายน้ำดี เนื้อดินบนเป็นพวกดินเหนียวหรือดินร่วนที่มีเศษหินปะปนมาก ส่วนใหญ่พบชั้นหินพื้นตื้นกว่า ๕๐ เซนติเมตร สีดินเป็นสีน้ำตาล เหลือง หรือแดง ดินเป็นกรดจัดถึงเป็นกลาง ค่าพีเอช ๕.๕-๗.๐ ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังหรือป่าละเมาะ บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่ ไม้ผลและไม้ผลยืนต้น เช่น ข้าวโพด ข้าวไร่ ถั่วลิสง มะม่วง มะขามหวาน ยูคาลิปตัส สวนสัก

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เป็นดินตื้น บริเวณที่ลาดชันจะมีปัญหาเกี่ยวกับการชะล้างพังทลายของหน้าดินอย่างรุนแรง

การจัดการดินสำหรับปลูกพืช

ข้าว

กลุ่มดินชุดนี้ไม่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าว เนื่องจากเป็นพื้นที่ดอน ระบายน้ำดี เสี่ยงต่อการขาดน้ำมาก หากจำเป็นต้องทำคันนา และมีแหล่งน้ำ

พีชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ)

เตรียมดินขวางความลาดเท หรือทำแนวหญ้าแฝกขวางความลาดเทของพื้นที่ เพื่อชะลอการไหลบ่าของน้ำ ที่ผิวดิน และขุดบ่อดักตะกอน ปัญหาดินขาดธาตุอาหารพืชบางอย่าง และดินเก็บความชื้นไม่ค่อยอยู่ ใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ไร่ละ ๑.๕-๒.๐ ตัน หรือปลูกพืชปุ๋ยสดแล้วไถกลบลงดิน หรือปลูกพืชตระกูลถั่วสลับกับพืชไร่หลัก

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา)

ไม่เหมาะสมในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เนื่องจากดินตื้นถึงตื้นมาก และมีความลาดชันสูง เว้นแต่มีการปรับปรุงสภาพพื้นที่โดยขุดหลุมให้ใหญ่ขึ้น รองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ระยะปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล ในกรณีดินเป็นกรดให้ใส่ปูนขาว อัตรา ๓-๕ กิโลกรัม/หลุม คลุกเคล้ากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๕ วันก่อนปลูกพืช ควรมีการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูกในฤดูแล้ง

พืชผักกินใบ

เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินดอน ระบายน้ำดีเหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่บริเวณพื้นที่ลาดชันจะต้องเตรียมแปลงปลูกขวางความลาดเทของพื้นที่ และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

กลุ่มชุดดินที่ ๔๘

เป็นกลุ่มชุดดินตื้นที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกลนักของวัตถุต้นกำเนิดดินที่มาจากหินเนื้อค่อนข้างหยาบ หรือจากวัตถุต้นกำเนิดดินพวกตะกอนลำนํ้า สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดเล็กน้อยจนถึงเนินเขา การระบายน้ำดี เนื้อดินบนเป็นดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างเป็นดินร่วนเหนียวปนทรายปนเศษหินหรือปนกรวดมาก ก้อนกรวดส่วนใหญ่เป็นหินกลมมน หรือเศษหินต่างๆ บางแห่งอาจชั้นหินพื้นตื้นกว่า ๕๐ เซนติเมตร สีดินเป็นสีน้ำตาล เหลือง หรือแดง ดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง ค่าพีเอช ๕.๐-๖.๐ ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นป่าเบญจพรรณ ป่าเต็งรังหรือป่าละเมาะ และทุ่งหญ้าธรรมชาติ บางแห่งใช้ปลูกพืชไร่ ไม้โตเร็ว เช่น ข้าวโพด มะม่วง มะขาม ยูคาลิปตัส

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ เป็นดินตื้น ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ บริเวณที่มีความลาดชันสูงจะมีปัญหาการชะล้างพังทลายของดิน

การจัดการดินสำหรับปลูกพืช

ข้าว

กลุ่มดินชุดนี้ไม่เหมาะสำหรับปลูกข้าว เนื่องจากเป็นพื้นที่ดอน ระบายน้ำดี เสี่ยงต่อการขาดน้ำมาก หากจำเป็นต้องทำคันนา และมีแหล่งน้ำ

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ)

เพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน อัตรา ๑-๓ ตัน/ไร่ หรือปลูกพืชปุ๋ยสดแล้วไถกลบลงดิน ปลูกพืชไร่ตามแนวระดับ ขวางความลาดเทของพื้นที่ ควรปลูกแถบหญ้าแฝกตามแนวระดับขวางความลาดเทของพื้นที่ เพื่อช่วยชะลอการไหลบ่าของน้ำ ปลูกพืชตระกูลถั่วแซมระหว่างแถวพืชหลัก หรือปลูกพืชเลื้อมฤดู บริเวณที่มีความลาดเทเกิน ๕% ควรนำมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำวิธีกลมาใช้ เช่น ทำคันดิน คันเบนน้ำ ทางระบายน้ำ บ่อดักตะกอน หรือชุดบ่อน้ำในไร่นา

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา)

ไม่เหมาะสมในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เนื่องจากดินตื้นถึงตื้นมาก เว้นแต่มีการปรับปรุงสภาพพื้นที่ โดยชุดหลุมให้ใหญ่ขึ้น รองกันหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ๒๕-๕๐ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ระยะปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล ในกรณีดินเป็นกรดให้ใส่ปูนขาว อัตรา ๓-๕ กิโลกรัม/หลุม คลุกเคล้ากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๕ วันก่อนปลูกพืช ควรมีการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูกในฤดูแล้ง

พืชผักกินใบ

เนื่องจากกลุ่มชุดดินนี้เป็นดินดอน ระบายน้ำดีเหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่บริเวณพื้นที่ลาดชันจะต้องเตรียมแปลงปลูกขวางความลาดเทของพื้นที่ และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

กลุ่มชุดดินที่ ๕๕

เป็นกลุ่มชุดดินลิกปานกลางที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกล นักของวัตถุต้นกำเนิดดินที่มาจากหินเนื้อละเอียดที่มีปูนปน สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเป็นเนินเขา การระบายน้ำดีถึงดีปานกลาง เนื้อดินเป็นดินเหนียว ดินชั้นล่างลิกประมาณ ๕๐-๑๐๐ เซนติเมตรจากผิวดิน จะพบชั้นหินพื้น ซึ่งส่วนใหญ่เป็นหินตะกอนเนื้อละเอียด บางแห่งมีก้อนปูนปน สีดินเป็นสีน้ำตาล เหลือง หรือแดง ดินเป็นกรดปานกลางถึงเป็นด่างเล็กน้อย ค่าพีเอช ๖.๐-๘.๐ ดินมีความสมบูรณ์ตามธรรมชาติปานกลาง

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่บางชนิด เช่น ข้าวโพด มันสำปะหลัง อ้อย และไม้ผล

ปัญหาสำคัญในการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ดินมีโครงสร้างแน่นที่บยากต่อการไถของรากพืช บริเวณลาดชันสูงจะเกิดการชะล้างพังทลายของดิน

การจัดการดินสำหรับปลูกพืช

ข้าว

กลุ่มดินชุดนี้ไม่เหมาะสำหรับปลูกข้าว เนื่องจากเป็นพื้นที่ดอน ระบายน้ำดี เสี่ยงต่อการขาดน้ำมาก หากจำเป็นต้องทำคันนา และมีแหล่งน้ำ

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ)

การเตรียมดินและทำคันดินขวางความลาดเท ขุดบ่อดักตะกอน และยังสามารถใช้น้ำเสริมในการเพาะปลูก นำมาตรการอนุรักษ์ดินและน้ำทางพืชมาใช้ เช่น การปลูกพืชเป็นแถบสลับกับการปลูกพืชเป็นแถวขวางความลาดเทของพื้นที่ ใส่ปุ๋ยอินทรีย์อัตรา ๑.๕-๒.๐ ตัน/ไร่ หรือปลูกพืชปุ๋ยสด ปลูกพืชตระกูลถั่วสลับกับพืชไร่หลัก หรือปลูกพืชตระกูลถั่วแซมพืชหลัก

ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา)

เหมาะสมในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นที่ดอน ดินมีการระบายน้ำดี ขุดหลุมปลูก และรองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ระยะปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล ควรมีการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูกให้เพียงพอตลอดปี

พืชผักกินใบ

เป็นดินดอน ระบายน้ำดีเหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่บริเวณพื้นที่ลาดชันจะต้องเตรียมแปลงปลูกขวางความลาดเทของพื้นที่ และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

กลุ่มชุดดินที่ ๕๖

เป็นกลุ่มชุดดินลึกปานกลางที่เกิดจากการสลายตัวผุพังอยู่กับที่ หรือถูกเคลื่อนย้ายมาในระยะทางไม่ไกล นักของวัตถุต้นกำเนิดดินที่มาจากหินตะกอนเนื้อหยาบ หรือหินอัคนีเนื้อหยาบ สภาพพื้นที่เป็นลูกคลื่นลอนลาดถึงเป็นเนินเขา การระบายน้ำดี ดินบนเป็นดินร่วนหรือดินร่วนปนทราย ส่วนดินล่างลึก ๕๐ เซนติเมตรลงไป เป็นดินร่วนเหนียวปนทรายปนเศษหินหนาแน่นมาก บางแห่งพบชั้นหินพื้นลึกกว่า ๑๐๐ เซนติเมตร สีดินเป็นสีน้ำตาลเหลือง หรือแดง ดินเป็นกรดจัดมากถึงกรดปานกลาง ค่าพีเอช ๕.๐-๖.๐ ความสมบูรณ์ตามธรรมชาติต่ำ

ปัจจุบันพื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ปลูกพืชไร่ เช่น อ้อย ข้าวโพด มันสำปะหลัง

ปัญหาการใช้ประโยชน์ที่ดิน ได้แก่ ความอุดมสมบูรณ์ต่ำ และบริเวณที่ลาดชันสูงจะเกิดการชะล้างพังทลายได้ง่าย

การจัดการดินสำหรับปลูกพืช

ข้าว

กลุ่มดินชุดนี้ไม่เหมาะสำหรับปลูกข้าว เนื่องจากเป็นพื้นที่ดอน ระบายน้ำดี เสี่ยงต่อการขาดน้ำมาก หากจำเป็นต้องทำคันนา และมีแหล่งน้ำ

พืชไร่ (ข้าวโพด อ้อย มันสำปะหลัง สับปะรด และถั่วต่างๆ)

เพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน อัตรา ๑-๓ ตัน/ไร่ หรือปลูกพืชปุ๋ยสดแล้วไถกลบลงดิน ปลูกพืชไร่ตามแนวระดับ ขวางความลาดเทของพื้นที่ ควรปลูกแถบหญ้าแฝกตามแนวระดับขวางความลาดเทของพื้นที่ เพื่อช่วยชะลอการไหลบ่าของน้ำ ปลูกพืชตระกูลถั่วแซมระหว่างแถวพืชหลัก

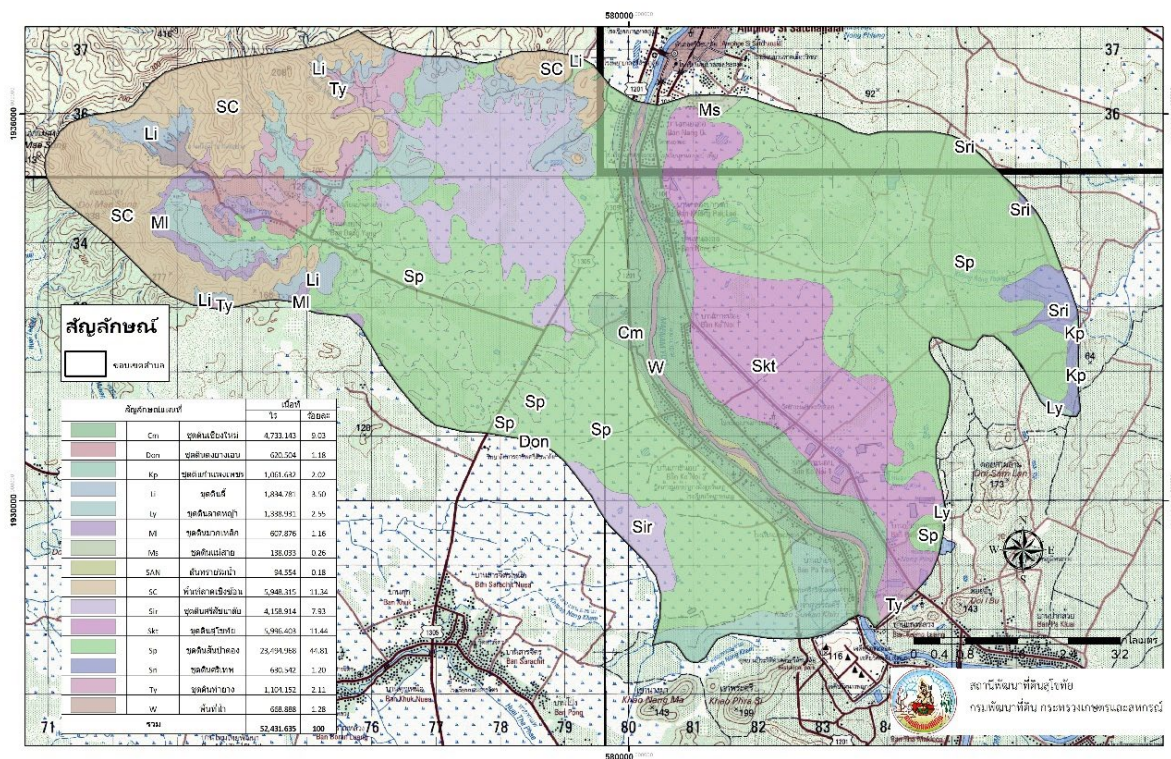
ไม้ผล ไม้ยืนต้น (ลำไย ลิ้นจี่ เงาะ ทุเรียน ปาล์มน้ำมัน ยางพารา)

เหมาะสมในการปลูกไม้ผลและไม้ยืนต้น เนื่องจากสภาพพื้นที่เป็นที่ดอน ดินมีการระบายน้ำดี ขุดหลุมปลูก และรองก้นหลุมด้วยปุ๋ยหมัก ๒๐-๓๕ กิโลกรัม/หลุม ปลูกพืชคลุมดิน และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำ ระยะปลูกและปุ๋ยเคมี ขึ้นอยู่กับชนิดของไม้ผล ในกรณีดินเป็นกรดให้ใส่ปูนขาว อัตรา ๑-๒ กิโลกรัม/หลุม คลุกเคล้ากับดินทิ้งไว้ประมาณ ๑๕ วันก่อนปลูกพืช ควรมีการพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อใช้ในการเพาะปลูกให้เพียงพอตลอดปี

พืชผักกินใบ

เป็นดินดอน ระบายน้ำดีเหมาะสมสำหรับปลูกพืชผัก แต่บริเวณพื้นที่ลาดชันจะต้องเตรียมแปลงปลูกขางความลาดเทของพื้นที่ และมีระบบอนุรักษ์ดินและน้ำที่เหมาะสม

แผนที่ชุดดิน ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๔ แสดงกลุ่มชุดดินของตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
ที่มา : กรมพัฒนาที่ดิน

๑.๓ สภาพภูมิอากาศ

๑.๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

๑.๓.๑ ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะอากาศของจังหวัดสุโขทัย ขึ้นอยู่กับอิทธิพลของลมมรสุมที่พัดประจำฤดูกาล 2 ชนิด คือ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดพามวลอากาศเย็นและแห้งจากประเทศจีนปกคลุมประเทศไทยในช่วง ฤดูหนาว ทำให้จังหวัดสุโขทัยมีอากาศหนาวเย็นและแห้งทั่วไป กับลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ซึ่งพัดพามวล อากาศชื้นจากทะเลและมหาสมุทรปกคลุมประเทศไทยในช่วงฤดูฝน ทำให้จังหวัดสุโขทัยมีฝนตกทั่วไป มีอุณหภูมิค่อนข้างสูงเกือบตลอดปี อุณหภูมิเฉลี่ยทั้งปี ๒๗.๖ องศาเซลเซียส ในฤดูร้อนอากาศร้อน อบอ้าว อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย ๓๓.๕ องศาเซลเซียส โดยมีอากาศร้อนที่สุดอยู่ในเดือนเมษายน ซึ่งเคย ตรวจอุณหภูมิสูงที่สุดได้ ๔๓.๒ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๑๒ ส่วนในฤดูหนาวอากาศมีอากาศหนาวเย็นโดยทั่วไป อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย ๒๒.๗ องศาเซลเซียส โดยมีอากาศหนาวที่สุดอยู่ในเดือนมกราคม ซึ่งเคยตรวจอุณหภูมิต่ำที่สุดได้ ๕.๕ องศาเซลเซียส เมื่อวันที่ ๔ มกราคม ๒๕๑๗

๑.๓.๒ ฤดูกาล

ฤดูกาลของจังหวัดสุโขทัย พิจารณาตามลักษณะลมฟ้าอากาศของประเทศไทย แบ่งออกได้ เป็น 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มประมาณกลางเดือนกุมภาพันธ์ถึงกลางเดือนพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงว่างของฤดูมรสุมอากาศโดยทั่วไปร้อนอบอ้าว เดือนเมษายนเป็นเดือนที่มีอากาศร้อนอบอ้าวมากที่สุดในรอบปี

ฤดูฝน เริ่มประมาณกลางเดือนพฤษภาคมถึงกลางเดือนตุลาคม ซึ่งเป็นระยะที่ลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ซึ่งร้อนและชื้นพัดจากมหาสมุทรอินเดียเข้าสู่ประเทศไทย ฝนจึงเริ่มตกชุกประมาณกลางเดือนพฤษภาคม เป็นต้นไป เดือนที่มีฝนตกมากที่สุดคือเดือนกันยายน

ฤดูหนาว เริ่ม ประมาณ กลางเดือน ตุลาคม ถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ซึ่งเป็น ช่วงที่ มรสุม๑.๓.๓

๑.๓.๓ปริมาณน้ำฝน

ตารางที่ ๓ แสดงปริมาณน้ำฝน ปี ๒๕๕๐-๒๕๖๓ (หน่วย : มิลลิเมตร)

ปี	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	รวม
๒๕๕๐	๑๖.๐	๐.๕	๔.๕	๕.๖	๑๕๑.๗	๙๖.๖	๑๕๘.๗	๓๐๑.๔	๑๓๘.๙	๖๖.๓	๕๙.๒	๐.๐	๙๙๙.๔
๒๕๕๑	๐.๐	๖๖.๕	๐.๐	๑๓๗.๑	๓๓๓.๘	๘๗.๙	๘๓.๘	๑๕๐.๐	๒๐๔.๔	๒๘๖.๙	๑๕.๗	๙.๗	๑,๓๗๕.๘
๒๕๕๒	๒๖.๑	๐.๐	๑๒๓.๒	๑๔๔.๕	๑๖๘.๘	๒๐๐.๖	๘๗.๖	๒๒๐.๙	๒๖๑.๒	๑๐๘.๙	๘.๔	๐.๐	๑,๓๕๐.๒
๒๕๕๓	๑๕.๕	๐.๐	๒๑.๖	๑๐๒.๙	๓๖๑.๐	๖๓.๐	๙๔.๙	๑๒๗.๑	๒๕๔.๓	๒๓๖.๓	๑๖.๕	๐.๐	๑,๒๙๓.๑
๒๕๕๔	๑๑.๔	๓.๗	๔๒.๐	๒๕.๓	๑๘๗.๙	๔๘.๒	๘๖.๒	๒๐๑.๕	๓๑๕.๐	๑๐๓.๒	๖๘.๓	๑.๓	๑,๐๙๔.๐
๒๕๕๕	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๒๒.๒	๓๘.๓	๒๐๕.๕	๒๗๓.๖	๑๖๔.๖	๒๓๐.๒	๑๕.๘	๐.๐	๐.๐	๙๕๐.๒
๒๕๕๖	๘.๕	๐.๐	๑๖.๘	๑๒๑.๒	๓๑๓.๑	๓๕๕.๒	๑๔๐.๕	๔๗.๒	๒๘๐.๕	๒๗.๒	๕.๙	๐.๐	๑,๓๓๖.๑
๒๕๕๗	๐.๐	๑.๔	๖.๙	๑๓๖.๕	๕๖.๕	๒๕๗.๑	๑๓๕.๗	๑๑๓.๕	๔๔๒.๕	๕๗.๑	๑๔.๙	๘.๑	๑,๒๓๐.๒
๒๕๕๘	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๑๒๗.๑	๔๙๖.๕	๑๖๓.๒	๙๓.๔	๒.๑	๓๒๖.๖	๑๖๑.๑	๒.๗	๐.๐	๑,๓๗๒.๗
๒๕๕๙	๑๗.๓	๓.๙	๑.๙	๑๐๖.๙	๒๘๖.๙	๑๘๑.๒	๑๑๗.๗	๓๓๘.๕	๒๙๑.๐	๙๖.๑	๑๔.๑	๐.๐	๑,๔๕๕.๕
๒๕๖๐	๑๓.๑	๓๒.๑	๖.๘	๙๖.๔	๑๓๘.๓	๑๕๓.๖	๑๓๙.๘	๑๓๗.๗	๓๗๐.๓	๔๔.๕	๓๙๐.๕	๒๘.๕	๑,๕๑๐.๐
๒๕๖๑	๐.๒	๐.๐	๑๖.๑	๔๐.๒	๑๕๙.๑	๒๑๔.๗	๒๑๒.๕	๘๖.๓	๑๙๒.๗	๒๕๓.๔	๐.๘	๐.๐	๑,๑๗๖.๐
๒๕๖๒	๑๘.๘	๐.๐	๐.๐	๔๓.๐	๘๔.๗	๑๑๗.๕	๙๙.๖	๒๐๖.๓	๒๒๒.๔	๑๖๐.๑	๐.๐	๓๔.๗	๑,๐๐๙.๙
๒๕๖๓	๐.๙	๐.๐	๑๑๘.๙	๒๓๓.๑	๒๑๕.๕	๑๘๗.๔	๑๖๔.๗	๓๕๘.๑	๓๗๒.๑	๑๘๗.๖	๐.๔	๐.๐	๑,๘๓๘.๗
สูงสุด	๒๖.๑	๖๖.๕	๑๒๓.๒	๑๔๔.๕	๔๙๖.๕	๓๕๕.๒	๒๗๓.๖	๓๕๘.๑	๔๔๒.๕	๒๘๖.๙	๓๙๐.๕	๓๔.๗	๑,๘๓๘.๗
ต่ำสุด	๐.๐	๐.๐	๐.๐	๕.๖	๓๘.๓	๔๘.๒	๘๓.๘	๒.๑	๑๓๘.๙	๑๕.๘	๐.๐	๐.๐	๙๕๐.๒

ที่มา: กรมอุตุนิยมวิทยา

๑.๓.๔ อุณหภูมิ

ตารางที่ ๔ แสดงอุณหภูมิเฉลี่ยรายเดือนของจังหวัดสุโขทัยปี ๒๕๖๐-๒๕๖๓ (หน่วย : องศาเซลเซียส)

ปี		ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
๒๕๖๐	สูงสุด	๓๒.๑	๓๑.๔	๓๕.๔	๓๗.๐	๓๓.๘	๓๔.๑	๓๓.๖	๓๒.๙	๓๓.๔	๓๒.๙	๓๑.๑	๒๙.๕
	ต่ำสุด	๑๘.๙	๒๐.๗	๒๒.๙	๒๕.๖	๒๕.๐	๒๕.๔	๒๔.๙	๒๔.๖	๒๔.๗	๒๔.๔	๒๑.๙	๑๗.๗
๒๕๖๑	สูงสุด	๓๐.๓	๓๔.๒	๓๕.๑	๓๗.๔	๓๕.๓	๓๓.๓	๓๒.๙	๓๓.๕	๓๓.๘	๓๓.๔	๓๒.๑	๓๑.๕
	ต่ำสุด	๑๖.๕	๒๑.๖	๒๒.๘	๒๕.๙	๒๕.๕	๒๕.๒	๒๕.๓	๒๕.๐	๒๔.๙	๒๕.๔	๒๑.๔	๑๙.๗
๒๕๖๒	สูงสุด	๓๑.๖	๓๔.๗	๓๖.๘	๔๐.๒	๓๘.๙	๓๖.๘	๓๔.๕	๓๒.๗	๓๓.๑	๓๑.๕	๓๑.๘	๓๐.๖
	ต่ำสุด	๒๑.๖	๒๑.๙	๒๓.๓	๒๖.๐	๒๖.๘	๒๖.๒	๒๕.๖	๒๕.๐	๒๕.๒	๒๔.๖	๒๒.๔	๒๐.๘
๒๕๖๓	สูงสุด	๒๙.๗	๓๒.๘	๓๑.๐	๓๔.๑	๓๓.๕	๓๕.๔	๓๓.๘	๓๒.๘	๓๓.๔	๓๑.๓	๓๑.๕	๓๐.๔
	ต่ำสุด	๑๘.๘	๒๐.๕	๒๒.๐	๒๔.๒	๒๕.๓	๒๕.๑	๒๕.๓	๒๕.๑	๒๕.๔	๒๔.๒	๒๒.๒	๒๐.๕

ที่มา : กรมอุตุนิยมวิทยา

๑.๔ เส้นทางคมนาคม

-ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๑ เป็นเส้นทางเชื่อมการคมนาคมจังหวัดสุโขทัยผ่านสู่ตำบลหนองอ้อ เข้าสู่จังหวัดแพร่ เป็นถนนลาดยาง ตัดผ่านหมู่ที่ ๓, ๙, ๒, ๖, ๘ จากเหนือจดใต้มีขนาดเขตทาง ๔๐.๐๐ เมตร ผิวจราจร ๗.๐๐ เมตร

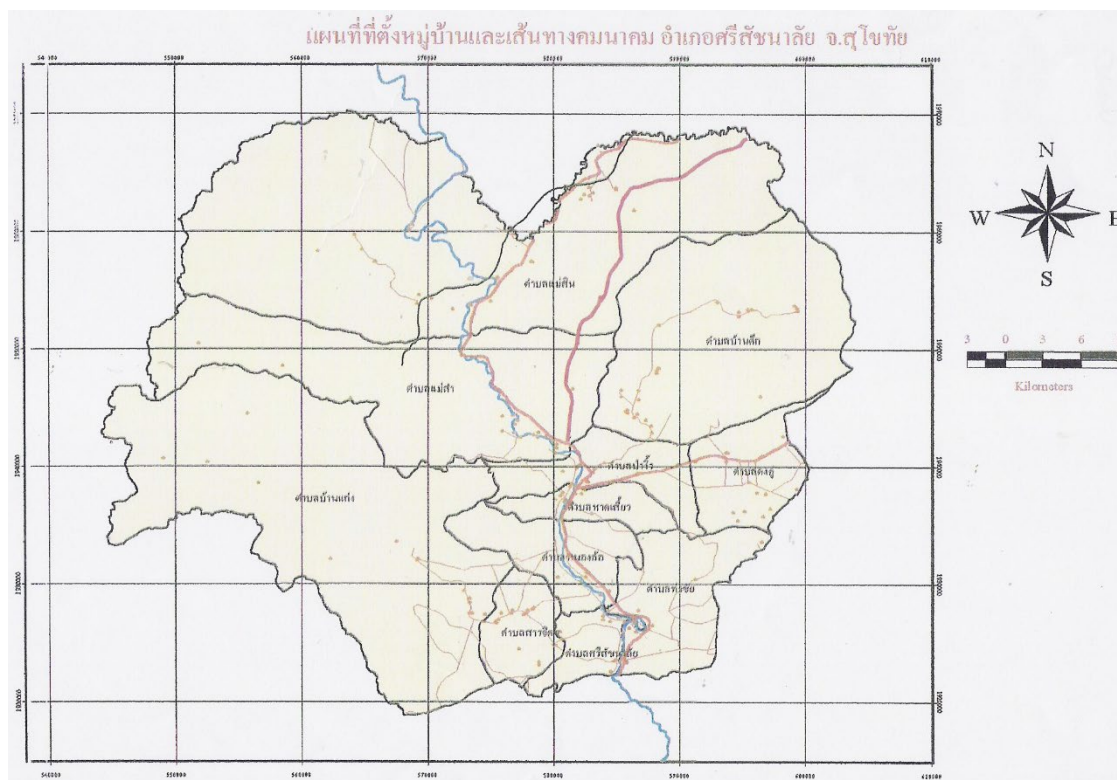
-ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๒๐๑ เป็นเส้นทางที่เชื่อมระหว่างอำเภอสวรรคโลก กับอำเภอศรีสัชนาลัย มีขนาดเขตทาง ๑๕.๐๐ เมตร ผิวจราจร ๖.๐๐ เมตร ตัดผ่านหมู่ที่ ๔, ๕, ๑ จากเหนือจดใต้

-ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๑๑๓ ตัดผ่านหมู่ที่ ๔

-ถนนโยธาธิการบ้านหนองอ้อ – ดงยาง ผ่านหมู่ที่ ๔, ๗

-ถนนลูกรัง จำนวน ๒๕ สาย

-ถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก จำนวน ๗ สาย

ภาพที่ ๕ แสดงเส้นทางคมนาคมอําเภอสรีษณาลัย จังหวัดสุโขทัย

ที่มา: สำนักงานเกษตรอําเภอสรีษณาลัย

๑.๕ แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๑.๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ

- แม่น้ำยม เป็นแหล่งน้ำที่สำคัญที่สุดของตำบลหนองอ้อ ราษฎรส่วนใหญ่อาศัยน้ำจากแม่น้ำยมในการทำการเกษตร อุปโภค และบริโภค ไหลผ่านหมู่ที่ ๑, ๒, ๓, ๔, ๕, ๖, ๘, ๙ จากเหนือจดใต้ ฤดูแล้งน้ำจะตื้นเขิน

- คลองมะพลับ ไหลผ่านหมู่ที่ ๔
- คลองดงจันทร์, คลองปากข้าว ไหลผ่านหมู่ที่ ๒
- คลองโปร่งสุด ไหลผ่านหมู่ที่ ๗, ๔, ๕
- คลองตาเต็ม, คลองสะแก ไหลผ่านหมู่ที่ ๑
- คลองหนองขาม ไหลผ่านหมู่ที่ ๑
- คลองเก้าร้อย ไหลผ่านหมู่ที่ ๑, ๕
- ห้วยชมพู ไหลผ่านหมู่ที่ ๗
- คลองหนองหอย ไหลผ่านหมู่ที่ ๖

๑.๕.๒ โครงการชลประทาน
แหล่งน้ำที่สร้างขึ้น

- อ่างเก็บน้ำเขาหัววัว หมู่ที่ ๗ จำนวน ๑ แห่ง ความจุ ๐.๗๕ ล้านลูกบาศก์เมตร
- สถานีสูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้า หมู่ที่ ๑, ๒, ๔, ๕ จำนวน ๔ แห่ง และโครงการทดลองสูบน้ำด้วยพลังงานไฟฟ้า หมู่ที่ ๓ จำนวน ๑ แห่ง
- ฝาย จำนวน ๔ แห่ง
- สระน้ำ จำนวน ๑๗ แห่ง
- บ่อน้ำตื้น จำนวน ๑๔๖ แห่ง
- บ่อโยก (บ่อบาดาล) จำนวน ๑๒ แห่ง

ตารางที่ ๕ แสดงแหล่งน้ำอุปโภค/บริโภค แหล่งน้ำเพื่อปศุสัตว์ และแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร

หมู่ที่	อ่างเก็บน้ำ (แหล่ง)	น้ำประปา (แหล่ง)	บ่อน้ำ/สระน้ำ/ ภาชนะเก็บกักน้ำอื่นๆ (บ่อ,สระ,แหล่ง)	บ่อบาดาล (บ่อ)	หนองบึง/แม่น้ำ/ลำคลอง/ ฝาย/แหล่งน้ำธรรมชาติอื่นๆ (แหล่ง)
๑	-	๑	๖๑	๑	๒
๒	-	๑	๑๗	๒	๒
๓	-	๑	๑๖	-	๑
๔	-	๑	๕๐	๓	๒
๕	-	- (ใช้ร่วมกับหมู่ ๑)	๒๖	๑	๓
๖	-	๑	๗๐	๑	๒
๗	๑	๑	๖๗	๑	๒
๘	-	๑	๖๑	๑	๑
๙	-	๑	๗๐	๖	๑
รวม	๑	๘	๔๓๘	๑๒	๑๖

ภาพที่ ๖ อ่างเก็บน้ำเขาหัววัว บ้านดงยาง
ที่มา:ข้อมูลชุมชนบ้านหนองอ้อ

๑.๖ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

๑.๖.๑ โครงสร้างเศรษฐกิจที่สำคัญ

จำนวนประชากรตามสถิติทะเบียนราษฎร ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ.๒๕๖๐ มีจำนวน ๖,๒๙๙ คน แยกเป็นชายจำนวน ๓,๐๗๕ คน หญิงจำนวน ๓,๒๒๔ คน มีความหนาแน่นของประชากรโดยเฉลี่ย ๗๑.๙๘ ตารางกิโลเมตร/คน มีจำนวนหลังคาเรือน ๒,๓๑๘ หลังคาเรือนประชากรส่วนใหญ่ของอำเภอจะนับถือศาสนาพุทธ

ตารางที่ ๖ แสดงจำนวนประชากร และจำนวนครัวเรือนตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

หมู่	ชื่อบ้าน	ประชากรของตำบลหนองอ้อ			ครัวเรือน
		ชาย	หญิง	รวม	
๑	บ้านป่ายาง	๔๐๕	๓๗๒	๗๗๗	๒๗๙
๒	บ้านคลองปากไร่	๓๔๗	๓๙๓	๗๔๐	๒๗๖
๓	บ้านหนองอ้อ	๒๕๐	๒๖๑	๕๑๑	๒๔๑
๔	บ้านหนองอ้อ	๔๒๗	๔๗๙	๙๐๖	๓๐๗
๕	บ้านเกาะน้อย	๔๕๔	๔๕๘	๙๑๒	๓๒๖
๖	บ้านเกาะน้อย	๓๙๒	๔๗๐	๘๖๒	๓๔๘
๗	บ้านดงยาง	๓๙๗	๓๖๔	๗๖๑	๒๖๘
๘	บ้านปางถ่าน	๑๕๐	๑๗๓	๓๒๓	๑๑๗
๙	บ้านบำเพ็ญพัฒนา	๒๒๔	๒๓๔	๔๕๘	๑๖๘
รวม ๙ หมู่บ้าน		๓,๐๔๖	๓,๒๐๔	๖,๒๕๐	๒,๓๓๐

ตารางที่ ๗ แสดงช่วงอายุประชากร และจำนวนครัวเรือนตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ช่วงอายุประชากร	เพศชาย (คน)	เพศหญิง (คน)	รวม (คน)
น้อยกว่า ๑ ปีเต็ม	๑๕	๒๗	๔๒
๑ ปีเต็ม - ๒ ปี	๕๒	๔๖	๙๘
๓ ปีเต็ม - ๕ ปี	๘๘	๘๑	๑๖๙
๖ ปีเต็ม - ๑๑ ปี	๑๙๒	๑๗๑	๓๖๓
๑๒ ปีเต็ม - ๑๔ ปี	๑๑๙	๙๗	๒๑๖
๑๕ ปีเต็ม - ๑๗ ปี	๘๔	๗๙	๑๖๓
๑๘ ปีเต็ม - ๒๕ ปี	๓๕๔	๓๓๒	๖๘๖
๒๖ ปีเต็ม - ๔๙ ปีเต็ม	๑,๐๘๐	๑,๐๖๑	๒,๑๔๑
๕๐ ปีเต็ม - ๖๐ ปีเต็ม	๕๕๗	๖๕๓	๑,๒๑๐
มากกว่า ๖๐ ปีเต็มขึ้นไป	๕๐๕	๖๕๗	๑,๑๖๒
รวมทั้งหมด	๓,๐๔๖	๓,๒๐๔	๖,๒๕๐

๑.๖.๒ การศึกษา

การศึกษา

โรงเรียนระดับประถมศึกษา จำนวน ๕ แห่ง

๑. โรงเรียนบ้านป่ายาง (สังกัด สพฐ.)	หมู่ ๑ บ้านป่ายาง
๒. โรงเรียนวัดเกาะน้อย(สังกัด สพฐ.)	หมู่ ๕ บ้านเกาะน้อย
๓. โรงเรียนบ้านเกาะน้อย(สังกัด สพฐ.)	หมู่ ๖ บ้านเกาะน้อย
๔. โรงเรียนบ้านดงยาง(สังกัด สพฐ.)	หมู่ ๗ บ้านดงยาง
๕. โรงเรียนหนองอ้อบำเพ็ญ(สังกัด สพฐ.)	หมู่ ๙ บ้านบำเพ็ญพัฒนา โทร. ๐ ๕๕๖๗ ๑๐๔๑
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียน (สปช.)	จำนวน ๑ แห่ง
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนเกณฑ์วัดเกาะน้อย	จำนวน ๑ แห่ง

๑.๖๓ การสาธารณสุข

การให้บริการด้านสาธารณสุข มีสถานอนามัยในสังกัดกระทรวงสาธารณสุขให้บริการในเขตตำบลหนองอ้อ จำนวน ๑ แห่งคือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลหนองอ้อ

๑.๖.๔ ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรม

๑. การนับถือศาสนา

ประชาชนส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ ในเขตตำบลหนองอ้อ มีวัดสำหรับประกอบศาสนกิจ จำนวน ๖ แห่ง

- วัดป่ายางเมตตาราม ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑ ต.หนองอ้อ อ.ศรีษะขันล้าย จ.สุโขทัย
- วัดหนองอ้อ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๓ ต. หนองอ้อ อ. ศรีษะขันล้าย จ.สุโขทัย
- วัดทะเลลอย ตั้งอยู่หมู่ที่ ๔ ต.หนองอ้อ อ.ศรีษะขันล้าย จ.สุโขทัย
- วัดเกาะน้อย (ฝั่งตะวันตก) ตั้งอยู่หมู่ที่ ๕ ต.หนองอ้อ อ.ศรีษะขันล้าย
- วัดเกาะน้อย (ฝั่งตะวันออก) ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖ ต.หนองอ้อ อ.ศรีษะขันล้าย
- วัดดงยาง ตั้งอยู่หมู่ที่ ๗ ต. หนองอ้อ อ. ศรีษะขันล้าย จ.สุโขทัย

๒. วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

- ใส่บาตรข้าวใหม่	ขึ้น ๓ ค่ำ ของทุกปี
- ประเพณีสงกรานต์	วันที่ ๑๓-๑๕ ของทุกปี
- ทำบุญสลากภัต	ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ ของทุกปี
- วันเข้าพรรษา	แรม ๑ ค่ำ เดือน ๘ ของทุกปี
- วันออกพรรษา	ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๑ ของทุกปี
- ตักบาตรเทโว	แรม ๑ ค่ำ เดือน ๑๑ ของทุกปี
- งานกฐิน	เดือน ๑๑-๑๒ ของทุกปี
- ประเพณีลอยกระทง	หมู่ ๑ บ้านป่ายาง , หมู่ ๒ บ้านคลองปากกร้าว , หมู่ ๕ บ้านเกาะน้อย

ขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๑๒ ของทุกปี

- ประเพณีแห่ธง หมู่ ๖ บ้านเกาะน้อย ทุกวันที่ ๒๒ เมษายน ของทุกปี
- ประเพณีสักการะเจ้าพ่อช้างมูบ หมู่ ๗ บ้านดงยาง ทุกวันที่ ๑๗ เมษายน ของทุกปี
- งานสืบทอดประเพณีสงกรานต์น้ำพระ ก่อพระเจดีย์ทราย หมู่ ๓ บ้านหนองอ้อ ทุกวันที่ ๑๔ เมษายนของทุกปี

๑.๗ การใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ตำบลหนองอ้อ มีการใช้ประโยชน์ที่ดินส่วนใหญ่เป็นพื้นที่การเกษตร

ตารางที่ ๘ แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

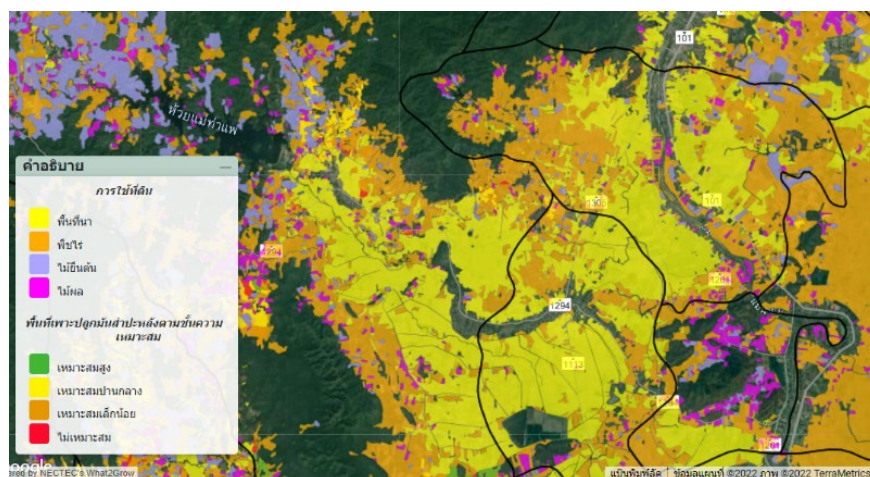
ขอบเขต	ประเภท	พื้นที่ (ไร่)	ร้อยละ
ต.หนองอ้อ	พืชไร่	๑๙,๒๒๓.๑	๓๖.๖๖
ต.หนองอ้อ	พื้นที่นา	๑๗,๗๖๖.๙	๓๓.๘๘
ต.หนองอ้อ	พื้นที่ป่า	๗,๔๒๓.๕๑	๑๔.๑๖
ต.หนองอ้อ	พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๓,๑๓๘.๑๕	๕.๙๘
ต.หนองอ้อ	พื้นที่น้ำ	๑,๗๑๐.๖๒	๓.๒๖
ต.หนองอ้อ	ไม้ยืนต้น	๑,๖๒๖.๖๕	๓.๑
ต.หนองอ้อ	ไม้ผล	๑,๓๕๔.๖๓	๒.๕๘
ต.หนองอ้อ	ทุ่งหญ้าและโรงเรือน	๑๑๐.๙๕	๐.๒๑
ต.หนองอ้อ	เกษตรผสมผสาน/ไร่นาสวนผสม	๖๕.๖๔	๐.๑๓
ต.หนองอ้อ	สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์	๒๐.๐๑	๐.๐๔

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน (๒๕๖๔)

๑.๘ ข้อมูลด้านการเกษตรที่สำคัญ/ พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ

ตำบลหนองอ้อมี พื้นที่ปลูกพืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ข้าว มีพื้นที่ปลูกมากจำนวน ๑๘,๙๖๑.๑๓ ไร่ รองลงมาคืออ้อย

มีพื้นที่ปลูกจำนวน ๑๖,๕๓๔.๓๙ ไร่ และมันสำปะหลัง มีพื้นที่ปลูกจำนวน ๒๕๙.๙๓ ไร่ ตามลำดับ

ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลหนองอ้อ อำเภอสว่างวีระวงศ์ จังหวัดสุโขทัย
ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑ ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์

๒.๑.๑ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกร

๑) เกษตรกร

(๑) ครัวเรือนเกษตรกร

ตำบลหนองอ้อมีครัวเรือนเกษตรกร จำนวน ๘๕๔ ครัวเรือน โดยมีหัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร อายุระหว่าง ๕๖-๖๕ ปี จำนวน ๓๐๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๘๓ รองลงมาอายุ ๖๕ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๑๐ และอายุระหว่าง ๔๖-๕๖ ปี จำนวน ๒๐๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๓.๗๗ ตามลำดับ

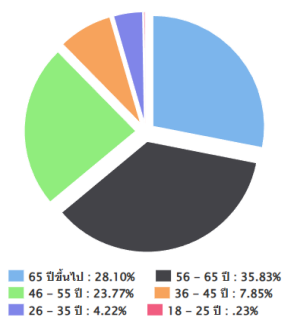
ตารางที่ ๑ แสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ ตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๒๔๐	๒๘.๑๐
๕๖ - ๖๕ ปี	๓๐๖	๓๕.๘๓
๔๖ - ๕๕ ปี	๒๐๓	๒๓.๗๗
๓๖ - ๔๕ ปี	๖๗	๗.๘๕
๒๖ - ๓๕ ปี	๓๖	๔.๒๒
๑๘ - ๒๕ ปี	๒	๐.๒๓
รวม	๘๕๔	๑๐๐

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนภูมิภาพแสดงหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ

หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกร จำแนกช่วงอายุ

ภาพที่ ๘ แสดงหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย พ.ศ. ๒๕๖๖)
(๒) ลักษณะการประกอบอาชีพ

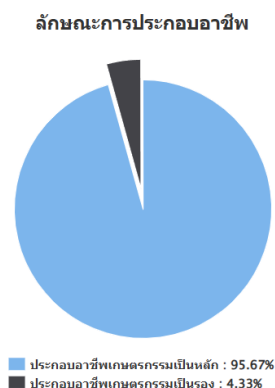
ตำบลหนองอ้อ มีเกษตรกรที่ประกอบอาชีพหลักส่วนใหญ่เป็นการประกอบอาชีพเกษตรกรรม เป็นหลัก จำนวน ๘๖๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙๗.๕๙ และประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง จำนวน ๔๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕.๔๑

ตารางที่ ๑๐ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๘๑๗	๙๖.๖๗
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๓๖	๔.๓๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย, พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการประกอบอาชีพเกษตรกร

ภาพที่ ๙ แสดงลักษณะการประกอบอาชีพ ตำบลหนองอ้อ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุโขทัย

(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุโขทัย พ.ศ. ๒๕๖๖)

(๓) ลักษณะการถือครองที่ดิน

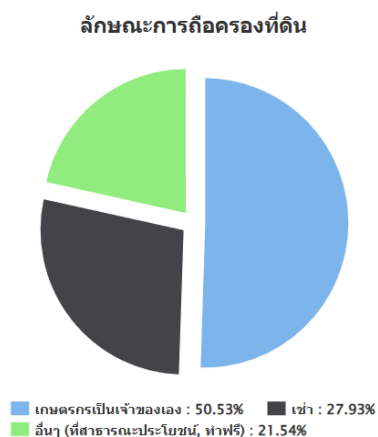
ลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกรตำบลหนองอ้อ ส่วนใหญ่เกษตรกรเป็นเจ้าของเอง จำนวน ๗๙๒ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕๑.๓๖ รองลงมาคือ เช่า จำนวน ๔๔๓ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๗๓ และ อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี) จำนวน ๓๐๗ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๑๙.๙๑ และ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๑ แสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร ตำบลหนองอ้อ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุโขทัย

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๗๖๐	๕๐.๕๓
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๓๒๔	๒๑.๕๔
เช่า	๔๒๐	๒๘.๙๓

ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุโขทัย, พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนภูมิภาพแสดงลักษณะการถือครองที่ดินของเกษตรกร

ภาพที่ ๑๐ แสดงลักษณะการถือครองที่ดิน ตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

(๔) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของตนเอง)

เกษตรกรตำบลหนองอ้อ มีการถือครองที่ดินเอกสารสิทธิ์ประเภทโฉนด/น.ส.ทุกประเภท จำนวน ๙๗๕ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๗๙.๐๙ รองลงมาคือเอกสารสิทธิ์อื่นๆ จำนวน ๘๖ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๙.๘๓ และหนังสือรับรองของหน่วยงาน จำนวน ๕๑ ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ ๕.๘๓ ตามลำดับ

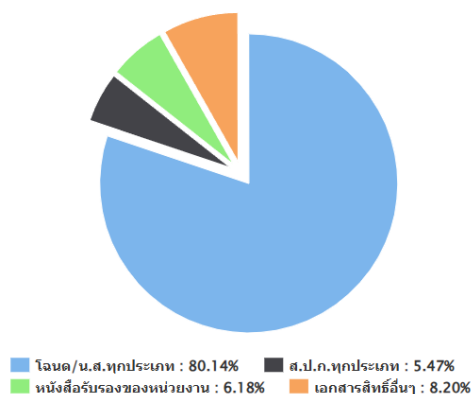
ตารางที่ ๑๒ แสดงลักษณะประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๖๗๔	๔๖	๕๒	๖๙	๗๖๐

ที่มา :ทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย, พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนภูมิภาพแสดงประเภทเอกสารสิทธิ์

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)

ภาพที่ ๑๑ แสดงประเภทเอกสารสิทธิ์ ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา : ทะเบียนเกษตรกร สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย, พ.ศ.๒๕๖๖)

๒) องค์กรและสถาบันเกษตรกร

(๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตำบลหนองอ้อ มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพ ๑ กลุ่ม มีสมาชิก ๑๐ ราย กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร ๕ กลุ่ม สมาชิก ๕๐ ราย กลุ่มยุวเกษตรกร - กลุ่ม - ราย วิสาหกิจชุมชน ๑๐ แห่ง สมาชิก ๑๔๒ ราย และกลุ่มเกษตรกร - กลุ่ม สมาชิก - ราย

ตารางที่ ๑๓ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกรตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

หมู่	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
๑			๑	๑๐			๒	๓๐				
๓			๑	๑๐								
๔							๓	๕๔				
๕	๑	๑๐	๑	๑๐			๔	๕๑				
๖			๑	๑๐								
๙			๑	๑๐			๑	๗				
รวม	๑	๑๐	๕	๕๐			๑๐	๑๔๒				

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๖

๓) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลหนองอ้อ มี ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) ๑ ศูนย์ และศพก. เครือข่าย ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน ๑ ศูนย์ ศูนย์จัดการดินและปุ๋ย ๑ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล๑ศูนย์

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

หมู่ที่	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศดปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี ด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปศุสัตว์	
๑	๑		๑	๑		-	-	-	-
๖		๑			๑	-	-	-	-
รวม	๑	๑	๑	๑	๑	-	-	-	-

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๖

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตำบลหนองอ้อ มีอาสาสมัครเกษตร จำนวน ๙ คน โดยมีเกษตรกรหมู่บ้านจำนวนมากที่สุด จำนวน ๑ ราย รองลงมาคือหมอดินอาสา ๙ ราย และอาสาสมัครปฎิรูปที่ดิน ๙ ราย ตามลำดับ อย่างไรก็ตามอาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ตารางที่ ๑๕ แสดงข้อมูลอาสาสมัครเกษตรตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

หมู่ที่	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร ฝนหลวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
๑					๑	๑			๑
๒					๑	๑			๑
๓					๑	๑			๑
๔					๑	๑			๑
๕					๑	๑			๑
๖					๑	๑			๑
๗					๑	๑			๑
๘					๑	๑			๑
๙					๑	๑			๑
รวม					๙	๙			๙

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย, พ.ศ. ๒๕๖๘

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

ตำบลหนองอ้อ มีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน ซึ่งในตำบลหนองอ้อ มีประชาชนชาวบ้านจำนวน ๒ คน

ตารางที่ ๑๖ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้านตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

หมู่ที่	จำนวน (ราย)	ชื่อ - สกุล	ที่อยู่	องค์ความรู้ด้าน
๖	๒	๑.นายอนุน เทียนสัน ๒.นายตัง เขาชม	๙๙ ม.๖ ต.หนองอ้อ ๕๓/๓ ม.๖ ต.หนองอ้อ	ประวัติความเป็นมาของชุมชนไทครั้ง งานเครื่องสานด้วยไม้ไผ่
รวม	๒			

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย, พ.ศ.๒๕๖๗

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรการผลิตข้าว ต.หนองอ้อ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นางสาวมกร มานิตย์

บ้านเลขที่ บ้านเลขที่ ๑๓/๑ หมู่ ๑ ตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

สถานการณ์ของพื้นที่ : ตั้งแต่อดีตปัจจุบันมีพื้นที่การทำนาในตำบลหนองอ้อยเยอะ แต่มีการใช้สารเคมีและไม่มี การต่อยอดการผลิตข้าว ทำให้ราคาตกต่ำ และผลผลิตไม่ได้คุณภาพเท่าที่ควร

แนวทางการพัฒนา : ผลิตข้าวอินทรีย์ ทั้งไว้บริโภคเอง จำหน่าย และแปรรูปด้วย

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การผลิตข้าวอินทรีย์ และแปรรูป

หลักสูตรเรียนรู้ : ๑. การผลิตข้าวอินทรีย์

๒. การแปรรูปข้าว

หลักสูตรบังคับ

๑. การผลิตข้าวอินทรีย์

๒. การแปรรูปข้าว

หลักสูตรเสริม

๑. การปลูกข้าวแบบปลอดภัย

๒. การทำน้ำหมักชีวภาพและการผลิตสารชีวภัณฑ์

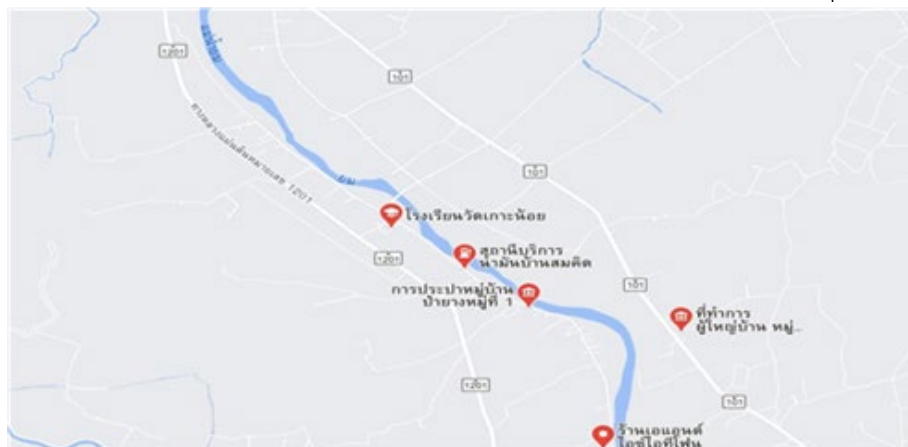
ศูนย์เครือข่าย จำนวน ๑ ศูนย์

ตารางที่ ๑๗ ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชนาลัย
จังหวัดสุโขทัย

แบบสรุปข้อมูล						
ศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย						
ที่	ชื่อศูนย์เครือข่าย	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์		ชื่อ - นามสกุล ประธานศูนย์	เบอร์โทรศัพท์ ประธานศูนย์ เครือข่าย
			หมู่	ตำบล		
๑	ศูนย์เรียนรู้การเพิ่ม ประสิทธิภาพการ ผลิตสินค้าเกษตร เครือข่ายตำบล หนองอ้อ อ.ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ พอเพียง/เกษตรทฤษฎี ใหม่/เกษตรผสมผสาน	๖	หนองอ้อ	นางบานเย็น ยัง สนิท	๐๙๓ ๒๕๔๗๑๖๖

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย, พ.ศ ๒๕๖๗

แผนที่แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
ตำบลหนองอ้อ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๑๒ แสดงที่ตั้งศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร และเครือข่าย
ตำบลหนองอ้อ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุโขทัย

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ตำบลหนองอ้อ

ตำบลหนองอ้อ มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน ๔ กลุ่ม ได้แก่

- ๔.๑ แปลงใหญ่เมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านป่ายาง
- ๔.๒ แปลงใหญ่เมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านหนองอ้อ
- ๔.๓ แปลงใหญ่เมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านเกาะน้อย
- ๔.๔ แปลงใหญ่อ้อยโรงงานหนองอ้อสารจิตร

ตารางที่ ๑๘ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่ ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ที่	หมู่ที่	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวนพื้นที่ (ไร่)	ประธาน	เบอร์โทรศัพท์ประธาน
๑	๑	แปลงใหญ่เมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านป่ายาง	ข้าว	๔๐	๕๖๒	นางสมควร มานิตย์	๐๘๐-๕๑๙๗๔๗๙
๒	๔	แปลงใหญ่เมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านหนองอ้อ	ข้าว	๓๖	๗๔๒	นางวันทนา พลเลิศ	๐๘๖-๒๐๔๐๓๑๖
๓	๕	แปลงใหญ่เมล็ดพันธุ์ข้าวบ้านเกาะน้อย	ข้าว	๔๔	๕๔๘	นายวิทย์ หอมหวาน	๐๘๐-๕๐๘๔๐๖๘
๔	๗	แปลงใหญ่อ้อยโรงงานหนองอ้อสารจิตร	อ้อยโรงงาน	๓๒	๑,๐๑๑	นายไพรมย์ เคยทำ	๐๙๙-๕๒๘๔๔๕๗

ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย, พ.ศ.๒๕๖

๑.๒ ศักยภาพพื้นที่/ทรัพยากรการเกษตร

๑) ทรัพยากรดิน

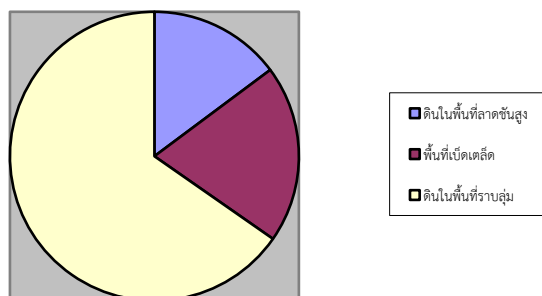
ดินในพื้นที่ตำบลหนองอ้อ

ตารางที่ ๑๙ แสดงทรัพยากรดินตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
ดินในพื้นที่ลาดชันสูง	๑๕๙๒.๐๙	๓๓.๗๓
ดินในพื้นที่ดอนในเขตดินแห้ง		
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๗๖๓.๙๑	๔.๓๓
กลุ่มชุดดินผสม		
ดินในพื้นที่ราบลุ่ม	๑๐๙๓๐.๖๐	๖๙.๙๔

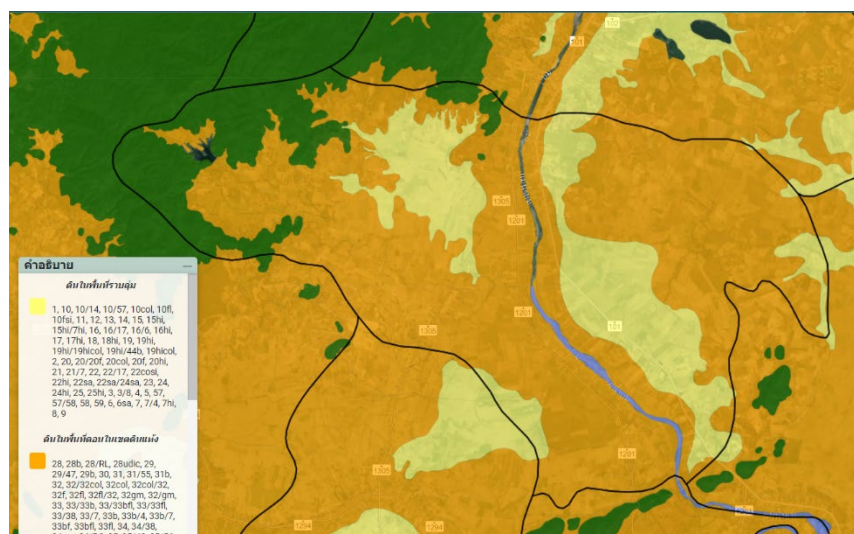
ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๖

แผนภูมิแสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลหนองอ้อ

ภาพที่ ๑๓ แสดงพื้นที่ทรัพยากรดินตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสะเกษ จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ.๒๕๖๓)

แผนที่แสดงทรัพยากรดิน ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสะเกษ จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๑๔ แสดงแผนที่ทรัพยากรดินตำบลหนองอ้อ อำเภอ.ศรีสะเกษ จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๓)

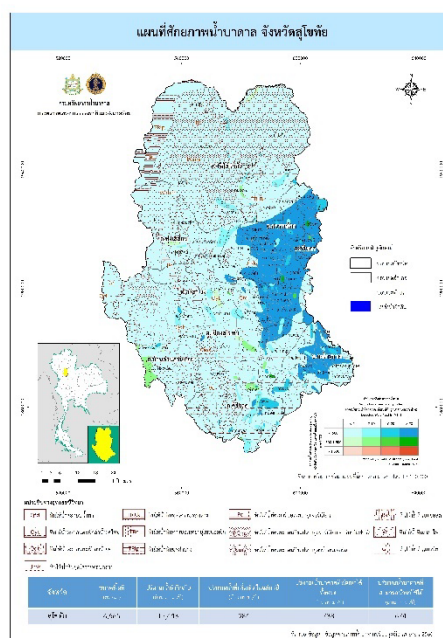
๒) ทรัพยากรน้ำ

ตำบลหนองอ้อ เป็นพื้นที่อาศัยน้ำฝนในการทำการเกษตรเป็นหลัก ประมาณ ๘๐% ของพื้นที่ทั้งหมดนอกจากนี้ยังแหล่งน้ำอื่นๆ ที่ใช้ในการเกษตรดังนี้

- แหล่งน้ำใต้ดิน บ่อบาดาลตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย รวมทั้งสิ้น ๒๔ บ่อ แยกรายตำบลได้ดังนี้

หมู่ที่ ๑	จำนวน ๑๒ บ่อ
หมู่ที่ ๒	จำนวน ๒ บ่อ
หมู่ที่ ๕	จำนวน ๒ บ่อ
หมู่ที่ ๖	จำนวน ๖ บ่อ
หมู่ที่ ๙	จำนวน ๒ บ่อ

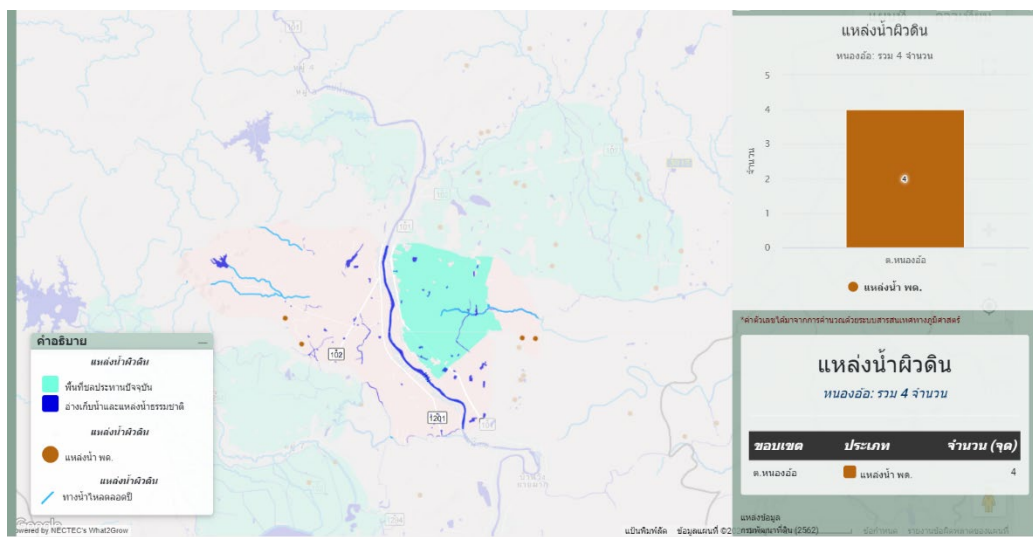
แผนที่แสดงแหล่งน้ำใต้ดิน ตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๑๕ แสดงแหล่งน้ำใต้ดินตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา :กรมทรัพยากรน้ำบาดาล, พ.ศ. ๒๕๖๓)

- แหล่งน้ำผิวดิน ได้แก่ น้ำในแม่น้ำลำคลอง ทะเลสาบและในพื้นที่ชุ่มน้ำที่เป็นน้ำจืด ปกติน้ำผิวดินจะได้รับการเติมจากฝน ตำบลหนองอ้อ มีแหล่งน้ำผิวดินที่ใช้ทำการเกษตรดังนี้ แหล่งน้ำจากกรมพัฒนาที่ดิน จำนวน ๔ แห่ง โครงการชลประทานขนาดเล็ก จำนวน ๑ แห่ง และ

แผนที่ แสดงแหล่งน้ำผิวดิน ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ภาพที่ ๑๖ แสดงแหล่งน้ำผิวดินตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

๑.๓ สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่ด้วยว่า ไม่มี)

ไม่มี

๑.๔ สินค้าเกษตรที่สำคัญ

๑.๔.๑ ชนิดสินค้าข้าวนาปี

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

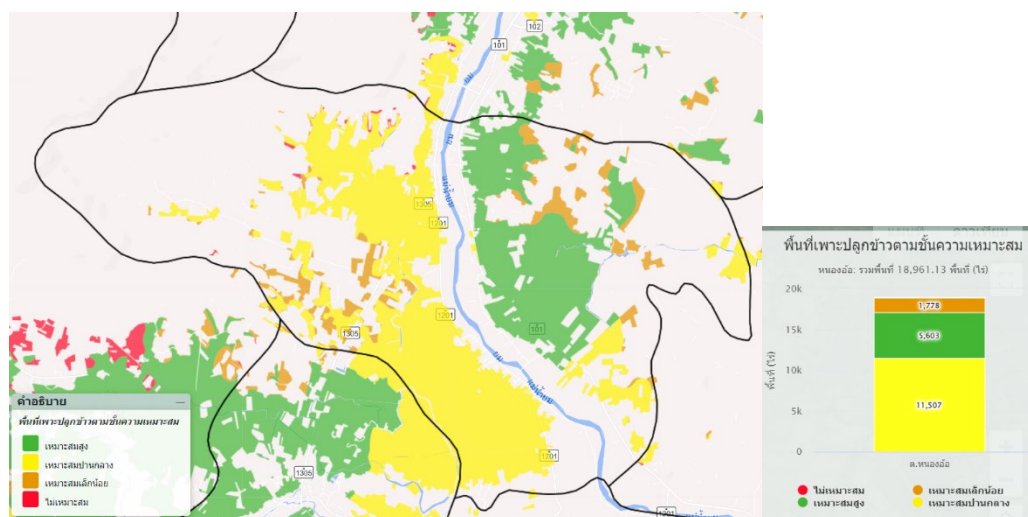
มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวนาปี ทั้งหมด จำนวน ๑๘๙๖๑.๑๓ ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๕,๖๐๓.๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๕๕ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๑,๕๐๖.๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๖๘ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑,๗๗๘.๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙.๓๘ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๗๓.๔๓ คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๙

ตารางที่ ๒๐ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูก..... (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S1)	เหมาะสมปานกลาง (S2)	เหมาะสมน้อย (S3)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมตำบลหนองอ้อ	๕,๖๐๓.๑๐	๑๑,๕๐๖.๕๐	๑,๗๗๘.๑๐	๗๓.๔๓	๑๘,๙๖๑.๑๓

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๓

แผนที่แสดงความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าวนาปี

ภาพที่ ๑๗ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวนาปี ตำบลหนองอ้อ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุโขทัย

(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๓)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าวนาปี

ตำบลหนองอ้อ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุโขทัย.มีพื้นที่ปลูกข้าวนาปี จำนวน ๒๐,๓๗๒.๖๐ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ม.๔ จำนวน ๕,๒๖๙.๓๗ ไร่ รองลงมาคือ ม.๕ จำนวน ๔,๕๔๘.๒๒ ไร่ และ ม.๑ จำนวน ๓,๖๔๘.๗๕ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๑ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวนาปี ตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

หมู่ที่	หมู่บ้าน	พื้นที่ปลูก ข้าว (ไร่)
๑	ป่ายาง	๓,๖๔๘.๗๕
๒	คลองปากข้าว	๑,๐๘๙.๕๙
๓	หนองอ้อ	๘,๓๘.๒๕
๔	หนองอ้อ	๕,๒๖๙.๓๗
๕	เกาะน้อย	๔,๕๙๘.๒๒
๖	เกาะน้อย	๒,๖๔๓.๗๕
๗	ดงยาง	๕๒๖
๘	ปางถ่าน	๗๖๒.๐๗
๙	บำเพ็ญพัฒนา	๙๙๖.๖๑
	รวม ๙ หมู่บ้าน	๒๐,๓๗๒.๖๐

ที่มา: ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๖

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบล)

(๑) การใช้พันธุ์ดี

- พันธุ์ข้าวพันธุ์ส่งเสริม เช่น กข ๔๑, กข ๖๑, กข ๔๙

(๒) การเตรียมดิน

เกษตรกรจะไถตากดินประมาณ ๑ เดือน วัตถุประสงค์เพื่อกำจัดวัชพืชและทำลายไข่ของแมลงศัตรูพืชในดิน ไถแปรและคราดปรับดินให้เรียบและยกร่องเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติดูแลแปลงนา

(๓) การปลูก

เริ่มเตรียมแปลงปลูกและทำการปลูก เดือนเมษายน - เดือนกรกฎาคม และจะเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนกันยายน-ตุลาคม

(๔) ระบบการให้น้ำ

ตำบลหนองอ้อ มีระบบชลประทานเข้าถึง และบางส่วนใช้การสูบน้ำจากแหล่งน้ำในชุมชนมาใช้ในแปลงนา และมีบางส่วนที่ยังต้องใช้น้ำจากน้ำฝนในการทำนา

(๕) การใส่ปุ๋ย

การใส่ปุ๋ยเคมี เกษตรกรจะแยกใส่จำนวน ๒ ครั้ง

- ครั้งที่ ๑ ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๓๐ กก./ไร่ (ข้าวอายุ ๑ เดือน)
- ครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖-๐-๐ อัตรา ๒๐ กก./ไร่ (ระยะข้าวตั้งท้อง)

(๖) การเก็บเกี่ยว

เกษตรกรใช้เครื่องเกี่ยวนวดในการเก็บเกี่ยว

(๗) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

หลังเก็บเกี่ยวเกษตรกรส่วนใหญ่จะลดความชื้นโดยการตากแดด และนำไปจำหน่ายทันที ที่ทำข้าวในบริเวณใกล้เคียง

(๘) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

เกษตรกรใช้วิธีป้องกันกำจัดโรคแมลง-แมลง โดยการพ่นสารเคมี เฉลี่ย ๓ ครั้งต่อฤดูกาล การป้องกันกำจัดวัชพืช เกษตรกรจะใช้วิธีการป้องกันและกำจัดวัชพืชโดยการพ่นสารเคมีคลุมหญ้าจำนวน ๑ ครั้ง หลังจากข้าวออกแล้วประมาณ ๑๕ วัน

(๙) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลหนองอ้อ มีการปลูกข้าวนาปี ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี					←△	→			←▽	→		

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๑๘ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวนาปี ในตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ.๒๕๖๖)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลหนองอ้อ มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนข้าวนาปี เป็นเงิน ๓,๖๘๐บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนข้าวนาปี เป็นเงิน ๔,๑๐๐บาท

ตารางที่ ๒๒ แสดงต้นทุนการผลิตข้าวปี ๒๕๖๖ ตำบลหนองอ้อ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุโขทัย

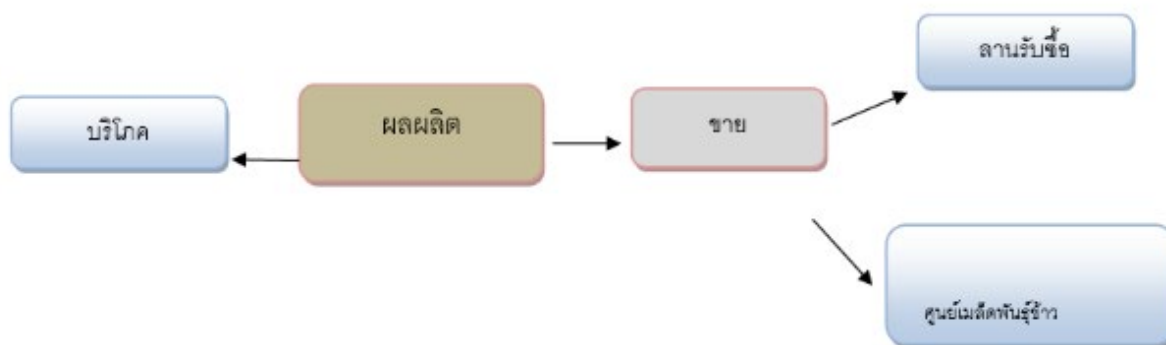
รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
ไถดะ	๒๕๐		๒๕๐			
ไถแปร	๒๕๐		๒๕๐			
พันธุ์ข้าว	๖๐๐		๖๐๐			
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)						
ครั้งที่๑+ค่าแรง			๑๒๐			
ครั้งที่๒+ค่าแรง	๑๒๐		๑๒๐			
สารกำจัดแมลง						
ครั้งที่๑+ค่าแรง	๑๒๐		๑๒๐			
ครั้งที่๒+ค่าแรง	๑๒๐		๑๒๐			
ครั้งที่๓+ค่าแรง	๑๒๐		๑๒๐			
ปุ๋ย (๒ ครั้ง)						
ครั้งที่๑+ค่าแรง	๓๕๐		๓๕๐			
ครั้งที่๒+ค่าแรง	๓๕๐		๓๕๐			
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๓๐๐		๖๐๐			
เก็บเกี่ยว	๕๐๐		๕๐๐			
ค่ารถขนส่ง	๑๐๐		๑๐๐			
ค่าเช่า	๕๐๐		๕๐๐			
รวม	๓,๖๘๐		๔,๑๐๐			

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอสหัสขันธ์, พ.ศ.๒๕๖๖)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของตำบล)

เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วเกษตรกรส่วนใหญ่ นำผลผลิตไปจำหน่ายที่ลานรับซื้อผลผลิตในตำบล , บางส่วนขายให้ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวสุโขทัย และเก็บผลผลิตบางส่วนไว้ทำเป็นเมล็ดพันธุ์ในฤดูต่อไป แต่ก็มีเกษตรกรบางหมู่บ้านที่เก็บผลผลิตข้าวไว้บริโภคในครัวเรือน(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีการตลาดที่เกิดขึ้นในตำบล)

แผนภูมิแสดงเส้นทางวิถีตลาดของตำบลหนองอ้อ

ภาพที่ ๑๙ แสดงวิธีการตลาดข้าวนาปี ตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัย, พ.ศ.๒๕๖๖)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตารางที่ ๒๓ แสดงแหล่งรวบรวมผลผลิตทางการเกษตร

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	แหล่งรวบรวม (แห่ง)				
		ลานตาก	ยุ้งฉาง	ท่าข้าว	โรงสี	ร้านค้าสหกรณ์
๑	ป่ายาง	๑	-	-	๒	-
๒	คลองปากไร่	๑	๑	๑	๑	-
๓	หนองอ้อ	-	-	-	๑	๑
๔	หนองอ้อ		๑	๑	๒	-
๕	เกาะน้อย	-	-	๑	๑	-
๖	เกาะน้อย	๑	-	-	๑	-
๗	ดงยาง	-	-	-	๑	-
๘	ปางถ่าน	-	-	-	-	-
๙	บำเพ็ญพัฒนา	๑	-	-	๑	-
รวม		๔	๒	๓	๑๐	๑

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอ้อ

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

-ไม่มี

๑.๔.๒ ชนิดสินค้า ข้าวนาปรัง

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

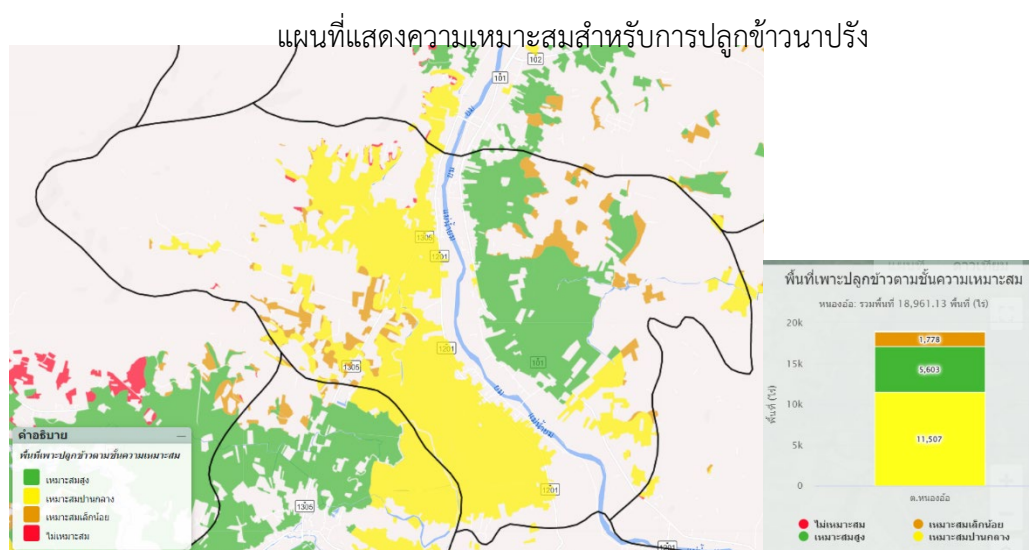
(๑) เขตความเหมาะสม

มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกข้าวนาปรัง ทั้งหมด จำนวน ๑๘๙๖๑.๑๓. ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๕,๖๐๓.๑๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒๙.๕๕ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๑,๕๐๖.๕๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๖๐.๖๘ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๑,๗๕๑.๕๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙.๓๘ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๗๓.๕๓ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๓๙

ตารางที่ ๒๔ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าว ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกข้าว(ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมตำบลหนองอ้อ	๕,๖๐๓.๑๐	๑๑,๕๐๖.๕๐	๑,๗๗๘.๑๐	๗๓.๔๓	๑๘,๙๖๑.๑๓

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๓

ภาพที่ ๒๐ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกข้าวนาปรัง ตำบล.หนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๖๓)

(๒) พื้นที่ปลูกข้าวนาปรัง

ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย.มีพื้นที่ปลูกข้าว จำนวน ๕,๖๐๘.๕๑ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ม.๕ จำนวน ๑,๙๕๗.๓๓ ไร่ รองลงมาคือม.๑ จำนวน ๑,๗๙๙ ไร่ และม.๔ จำนวน ๑,๐๑๐.๗๕ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๕ แสดงพื้นที่ปลูกข้าวนาปรัง ตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

หมู่ที่	หมู่บ้าน	พื้นที่ปลูก ข้าวนาปรัง (ไร่)
๑	ป่ายาง	๑,๗๙๙
๒	คลองปากข้าว	๕๙.๕๐
๓	หนองอ้อ	๓๕๖
๔	หนองอ้อ	๑,๐๑๐.๗๕
๕	เกาะน้อย	๑,๙๕๗.๓๓
๖	เกาะน้อย	๓๐๖.๕๐
๘	ปางถ่าน	๕
๙	บำเพ็ญพัฒนา	๑๔๔.๔๓
	รวม ๘ หมู่บ้าน	๕,๖๐๘.๕๑

ที่มา: ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร พ.ศ. ๒๕๖๕

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในตำบล)

(๑) การใช้พันธุ์ดี

- พันธุ์ข้าวพันธุ์ส่งเสริม เช่น กข ๔๑, กข ๖๑, กข ๔๙

(๒) การเตรียมดิน

เกษตรกรจะไถตากดินประมาณ ๑ เดือน วัตถุประสงค์เพื่อกำจัดวัชพืชและทำลายไข่ของแมลงศัตรูพืชในดิน ไถแปรและคราดปรับดินให้เรียบและยกร่องเพื่อความสะดวกในการปฏิบัติดูแลแปลงนา

(๓) การปลูก

เริ่มเตรียมแปลงปลูกและทำการปลูก เดือนเมษายน - เดือนกรกฎาคม และจะเก็บเกี่ยวระหว่างเดือนกันยายน-ตุลาคม

(๔) ระบบการให้น้ำ

ตำบลหนองอ้อ มีระบบชลประทานเข้าถึง และบางส่วนใช้การสูบน้ำจากแหล่งน้ำในชุมชนมาใช้ในแปลงนา และมีบางส่วนที่ยังต้องใช้น้ำจากน้ำฝนในการทำนา

(๕) การใส่ปุ๋ย

การใส่ปุ๋ยเคมี เกษตรกรจะแยกใส่จำนวน ๒ ครั้ง

- ครั้งที่ ๑ ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖ - ๐ - ๐ อัตรา ๓๐ กก./ไร่ (ข้าวอายุ ๑ เดือน)
- ครั้งที่ ๒ ใช้ปุ๋ยเคมีสูตร ๔๖ - ๐ - ๐ อัตรา ๒๐ กก./ไร่ (ระยะข้าวตั้งท้อง)

(๖) การเก็บเกี่ยว

เกษตรกรใช้เครื่องเกี่ยวนวดในการเก็บเกี่ยว

(๗) การปฏิบัติหลังการเก็บเกี่ยว

หลังเก็บเกี่ยวเกษตรกรส่วนใหญ่จะลดความชื้นโดยการตากแดด และนำไปจำหน่ายทันที ที่ทำข้าวในบริเวณใกล้เคียง

(๘) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

เกษตรกรใช้วิธีป้องกันกำจัดโรคแมลง-แมลง โดยการพ่นสารเคมี เฉลี่ย ๓ ครั้งต่อฤดูกาล การป้องกันกำจัดวัชพืช เกษตรกรจะใช้วิธีการป้องกันและกำจัดวัชพืชโดยการพ่นสารเคมีคลุมหญ้าจำนวน ๑ ครั้ง หลังจากข้าวออกแล้วประมาณ ๑๕ วัน

(๙) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลหนองอ้อ มีการปลูกข้าวนาปี ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ข้าวนาปี			←→▽								←→△	

สัญลักษณ์

←→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←.....→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๒๑ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกข้าวนาปี ในตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีษะพนาลัย จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอศรีษะพนาลัย, พ.ศ.๒๕๖๖)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลหนองอ้อ มีต้นทุนการผลิตข้าว โดยพื้นที่ในเขตชลประทานมีต้นทุนข้าวนาปี เป็นเงิน ๓,๘๘๐บาท และพื้นที่นอกเขตชลประทานมีต้นทุนข้าวนาปี เป็นเงิน ๔,๔๐๐บาท

ตารางที่ ๒๖ แสดงต้นทุนการผลิตข้าวนาปี ปี ๒๕๖๖ ตำบลหนองอ้อ อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดสุโขทัย

รายการ (ตัวอย่าง)	ในเขตชลประทาน		นอกเขตชลประทาน		หมายเหตุ	
ไถดะ	๒๕๐		๒๕๐			
ไถแปร	๒๕๐		๒๕๐			
พันธุ์ข้าว	๖๐๐		๖๐๐			
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)						
ครั้งที่๑+ค่าแรง			๑๒๐			
ครั้งที่๒+ค่าแรง	๑๒๐		๑๒๐			
สารกำจัดแมลง						
ครั้งที่๑+ค่าแรง	๑๒๐		๑๒๐			
ครั้งที่๒+ค่าแรง	๑๒๐		๑๒๐			
ครั้งที่๓+ค่าแรง	๑๒๐		๑๒๐			
ปุ๋ย (๒ ครั้ง)						
ครั้งที่๑+ค่าแรง	๓๕๐		๓๕๐			
ครั้งที่๒+ค่าแรง	๓๕๐		๓๕๐			
ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง	๕๐๐		๕๐๐			
เก็บเกี่ยว	๕๐๐		๕๐๐			
ค่ารถขนส่ง	๑๐๐		๑๐๐			
ค่าเช่า	๕๐๐		๕๐๐			
รวม	๓,๘๘๐		๔,๔๐๐			

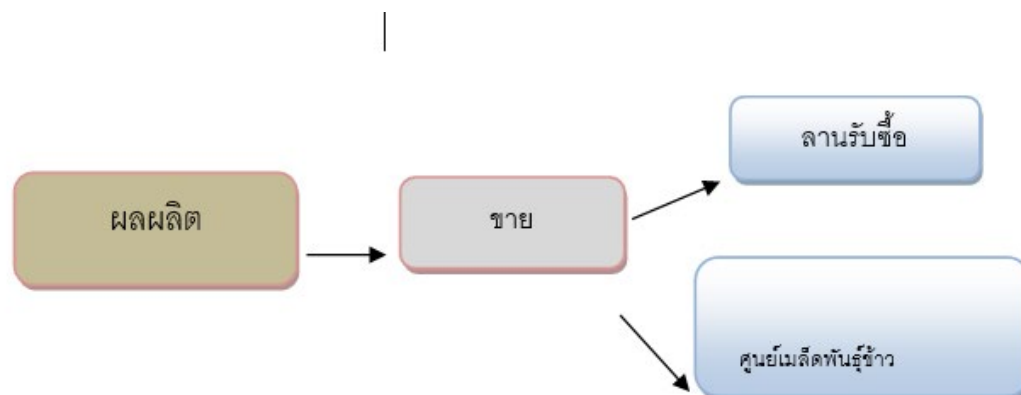
(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอสหัสขันธ์, พ.ศ.๒๕๖๖)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของตำบล)

เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตแล้วเกษตรกรส่วนใหญ่นำผลผลิตไปจำหน่ายที่ลานรับซื้อผลผลิตในตำบล, และบางส่วนขายให้ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวสุโขทัย

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในตำบล)

แผนภูมิแสดงเส้นทางวิถีตลาดของตำบลหนองอ้อ

ภาพที่ ๒๒ แสดงวิธีการตลาดข้าวนาปรัง ตำบลหนองอ้อ อำเภอสว่างวีรกูล จังหวัดสุโขทัย

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอสว่างวีรกูล, พ.ศ.๒๕๖๖)

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

ตารางที่ ๒๗ แสดงแหล่งรวบรวมผลผลิตทางการเกษตร

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	แหล่งรวบรวม (แห่ง)				
		ลานตาก	ยุ้งฉาง	ท่าข้าว	โรงสี	ร้านค้าสหกรณ์
๑	ป่ายาง	๑	-	-	๒	-
๒	คลองปากไร่	๑	๑	๑	๑	-
๓	หนองอ้อ	-	-	-	๑	๑
๔	หนองอ้อ		๑	๑	๒	-
๕	เกาะน้อย	-	-	๑	๑	-
๖	เกาะน้อย	๑	-	-	๑	-
๗	ดงยาง	-	-	-	๑	-
๘	ปางถ่าน	-	-	-	-	-
๙	บำเพ็ญพัฒนา	๑	-	-	๑	-
รวม		๔	๒	๓	๑๐	๑

ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลหนองอ้อ

๓) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

-ไม่มี

๑.๔.๒ ชนิดสินค้าอ้อย

๑) พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

(๑) เขตความเหมาะสม

ตำบลหนองอ้อ มีพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับปลูกอ้อย ทั้งหมด จำนวน ๑๗,๖๓๘.๗๓ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ที่มีความเหมาะสมมาก (S๑) จำนวน ๓๕.๘๔ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๐.๒ พื้นที่เหมาะสมปานกลาง (S๒) จำนวน ๑๖,๗๖๔.๘๐ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๙๕.๐๕ พื้นที่เหมาะสมน้อย (S๓) จำนวน ๔๒๔.๐๖ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๔ และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน ๔๑๔.๐๓ คิดเป็นร้อยละ ๒.๒๕

ตารางที่ ๒๘ แสดงเขตความเหมาะสม(พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อย ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย.จังหวัดสุโขทัย

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อย (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
รวมตำบลหนองอ้อ	๓๕.๘๔	๑๖,๗๖๔.๘๐	๔๒๔.๐๖	๔๑๔.๐๓	๑๗,๖๓๘.๗๓

ที่มา: กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ. ๒๕๖๗

แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกอ้อย

ภาพที่ ๒๓ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกอ้อย ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย

จังหวัดสุโขทัย

(ที่มา :กรมพัฒนาที่ดิน, พ.ศ.๒๕๖๗)

ตำบลหนองอ้อ อำเภอสรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย มีพื้นที่ปลูกอ้อย จำนวน ๗๙๒.๒๖ ไร่ โดยปลูกมากที่สุดคือ ม.๗ จำนวน ๒๓๙ ไร่ รองลงมาคือ ม.๔ จำนวน ๒๒๑.๕๐ ไร่ และ ม.๖ จำนวน ๑๕๒.๒๘ ไร่ ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๙ แสดงพื้นที่ปลูกอ้อย ตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย

ที่	หมู่ที่	พื้นที่ปลูกอ้อย ไร่)
๑	๑	๖๔.๒๕
๒	๒	๘.๒๕
๓	๔	๒๒๑.๕๐
๔	๕	๖.๕๐
๕	๖	๑๕๒.๒๘
๖	๗	๒๓๙
๗	๘	๑๐๐.๔๘
	รวม	๗๙๒.๒๖

ที่มา: ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร กรมส่งเสริมการเกษตร พ.ศ. ๒๕๖๕

๓) สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอและระบุรายละเอียดในแต่ละหัวข้อด้วย)

(๑) การใช้พันธุ์ดี

เกษตรกรตำบลหนองอ้อ นิยมปลูกพันธุ์ขอนแก่น ๓ ซึ่งเป็นพันธุ์ที่ให้ผลผลิตค่อนข้างดี และมีความเหมาะสมกับพื้นที่

(๒) การเตรียมดิน

เกษตรกรจะมีการเตรียมดิน จำนวน ๓ ครั้ง ครั้งที่ ๑ ไถตะ ครั้งที่ ๒ ไถแปร และครั้งที่ ๓ เป็นการไถยกร่อง

(๓) การปลูก

เกษตรกรจะทำการปลูก ระยะห่างระหว่างแถว ๑๐๐-๑๓๐ เซนติเมตร ระยะห่างระหว่างหลุม ๕๐ เซนติเมตร หลุมละ ๒ ท่อน จะใช้พันธุ์อ้อย ๑.๕ ต้นต่อไร่

(๔) ระบบการให้น้ำ

เกษตรกรให้น้ำอ้อย ๓ รูปแบบคือ ให้น้ำอ้อยแบบราดร่อง ให้น้ำอ้อยแบบฉีดฝอย และให้น้ำอ้อยด้วยระบบน้ำหยด ทั้ง ๓ ระบบนี้มีข้อดีข้อเสียแตกต่างกันออกไป แต่วิธีที่ให้ประสิทธิภาพสูงสุดถึง ๙๕ เปอร์เซ็นต์คือการให้น้ำอ้อยด้วยระบบน้ำหยด ระบบน้ำหยด เป็นระบบให้น้ำอ้อยจากแหล่งน้ำต่าง ๆ เช่น สระน้ำ บ่อบาดาล แหล่งน้ำธรรมชาติ และสถานีสูบน้ำด้วยไฟฟ้า แม้จะมีต้นทุนค่อนข้างสูงเมื่อเทียบกับวิธีการให้น้ำแบบอื่น ๆ แต่การให้น้ำหยดนอกจากจะให้น้ำอ้อยได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว ยังใช้ต้นทุนต่ำในด้านแรงงาน ค่าปุ๋ยน้ำ ต่างจากการให้น้ำแบบราดร่องและฉีดฝอยที่มีค่าใช้จ่ายเรื่องแรงงานและการกำจัดวัชพืชที่เพิ่มขึ้นมาในแปลงอ้อยที่ค่อนข้างสูงกว่า

ด้วยระบบน้ำหยดสามารถให้ปุ๋ยผสมไปพร้อมกับน้ำได้ทันที ซึ่งราตร่องกับฉีดฝอยทำไม่ได้ ต้องเพิ่มขั้นตอนให้ปุ๋ย เสียเวลาและใช้แรงงานเพิ่มขึ้น จะเห็นว่าระบบน้ำหยดสามารถให้น้ำอ้อยได้อย่างทั่วถึง มีอายุการใช้งานยาวนาน และใช้งานได้ง่ายเพียงลงทุนแค่ครั้งเดียว

(๕) การใส่ปุ๋ย

ในการผลิตอ้อยของเกษตรกรตำบลหนองอ้อ จะใส่ปุ๋ยจำนวน ๒ ครั้ง

- ครั้งที่ ๑ ใส่หลังปลูกอ้อยแล้วประมาณ ๑ เดือน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๕-๑๕-๑๕ อัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่
- ครั้งที่ ๒ ใส่ขณะอ้อยอายุประมาณ ๓-๕ เดือน ใช้ปุ๋ยสูตร ๑๖-๑๖-๘/๑๘-๘-๘ อัตรา ๕๐ กิโลกรัมต่อไร่

(๖) การเก็บเกี่ยว

-การเก็บเกี่ยวโดยการตัด เมื่ออ้อยอายุประมาณ ๑ ปี หรือก่อนออกดอก

ในปัจจุบันโรงงานน้ำตาลได้นำเครื่องเก็บเกี่ยวอ้อยจากต่างประเทศมาใช้ เพื่อลดปัญหาขาดแคลนแรงงานตัดอ้อย แต่ก็ยังไม่เพียงพอกับพื้นที่ปลูกอ้อยของเกษตรกร

(๘) การป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรู

นอกจากวัชพืชจะถูกทำลายจากการไถพรวนแล้ว เกษตรกรจะพ่นสารเคมีกำจัดวัชพืชฉีดพ่น เพื่อฆ่าวัชพืช เมื่ออ้อยอายุ ๒-๓ เดือน (ก่อนใส่ปุ๋ยครั้งที่ ๒)

๔) ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลหนองอ้อ มีการปลูกอ้อย ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
อ้อย	←-----△-----→											←-----→
	←-----▽-----→											

สัญลักษณ์

←-----→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←-----→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๒๔ แสดงปฏิทินการเพาะปลูกอ้อยโรงงานในตำบลหนองอ้อ อำเภอศรีสัชนาลัย จังหวัดสุโขทัย
(ที่มา :กลุ่มแปลงใหญ่อ้อยโรงงานหนองอ้อสารจิตร, พ.ศ.๒๕๖๗)

๕) ต้นทุนการผลิต

ตำบลหนองอ้อย มีต้นทุนการผลิตอ้อย โดยอ้อยปีที่๑มีต้นทุนเป็นเงิน ๘,๔๔๐บาท และอ้อยต่อ มีต้นทุนเป็นเงิน ๕,๖๒๐ บาท

ตารางที่ ๓๐ แสดงต้นทุนการผลิตอ้อย ปี ๒๕๖๖ ตำบลหนองอ้อย อำเภอสว่างวีรญาติ จังหวัดสุโขทัย

รายการ (ตัวอย่าง)	อ้อยปีที่๑		อ้อยต่อ		หมายเหตุ
เตรียมดิน					
ครั้งที่๑	๕๐๐		๑๒๐		
ครั้งที่๒	๕๐๐				
พันธุ์อ้อย	๒๐๐๐				
ปลูก	๔๐๐				
ยาคุมวัชพืช (๒ ครั้ง)	๔๐๐		๖๕๐		
ปุ๋ย	๖๔๐		๘๕๐		
ให้น้ำ	๑๐๐๐		๑๐๐๐		
เก็บเกี่ยวต้นละ ๑๒๐ บาท	๒๐๐๐		๒๐๐๐		
ค่าขนส่ง	๑๐๐๐		๑๐๐๐		
รวม	๘๔๔๐		๕๖๒๐		

(ที่มา :สำนักงานเกษตรอำเภอสว่างวีรญาติ, พ.ศ.๒๕๖๖)

๖) สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด (สถานการณ์การตลาดของตำบล)

- มีโรงงานรับซื้อทั้งหมด

(๑) วิธีการตลาด (เป็นวิธีตลาดที่เกิดขึ้นในตำบล)

-ไม่มี

(๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป

-ไม่มีในพื้นที่

๗) เกษตรกรต้นแบบในพื้นที่

-ไม่มี

๒. ประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ตารางที่ ๓๑ แสดงประเด็นปัญหา สภาพของปัญหาแนวทางการแก้ไข

ปัญหาและกลุ่มของปัญหา	สภาพของปัญหา	แนวทางการแก้ไข	หมู่บ้านและตำบล เป้าหมาย (พื้นที่/ชุมชนที่ประสบ ปัญหา)	ความสำคัญเร่งด่วน
ด้านการผลิตสินค้าและ การตลาด ๑.ต้นทุนการผลิตสูง ๒.รายได้รายจ่ายของ ครัวเรือน ๓.สภาพดินขาดความอุดม สมบูรณ์	๑. มีการใช้ปุ๋ยเคมี และสารเคมี ในการจัดการวัชพืชในทุกกระยะ การปลูก ๒.เกษตรกรไม่มีที่ดินทำกินเป็น ของตนเองหรือมีแต่ไม่เพียงพอ ๓.ขาดแหล่งน้ำในการเพาะปลูก พืชฤดูแล้ง ๔.เกษตรกรได้ผลผลิตต่อไร่น้อย ๕.เกษตรกรขาดการวางแผนการใช้ที่ดิน	๑. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ด้านการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูพืช ๒. ให้ความรู้ด้านการป้องกันกำจัดศัตรูพืชอย่างถูกวิธี ๓. จัดทำแปลงพยานรณรงค์เตือนการระบาดของศัตรูพืช ๔. ส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มผลิต พันธุ์ เมล็ดพันธุ์ ใช้เอง ๕. รวมกลุ่มกันจำหน่ายผลผลิต ๖. ปรับปรุงสร้างมูลค่าเพิ่ม เช่น การแปรรูปข้าว ส่งเสริมและสนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อจัดหาปัจจัยการผลิตราคาถูก ๗. ให้ความรู้ด้านการลดต้นทุน ๘. รณรงค์การใช้สารชีวภาพและชีวภัณฑ์ทดแทนการใช้เคมี ๙. รณรงค์และส่งเสริมการประกอบอาชีพการเกษตรตามแนวทางปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง ๑๐ ภาครัฐกำหนดมาตรการควบคุมราคาปัจจัยการผลิต เช่น ปุ๋ยเคมีและ สารเคมี อย่างจริงจัง		

		๑๑. รัฐมีการกำหนดราคาขั้นต่ำ และมีมาตรการบังคับใช้ ๑๒. ส่งเสริมสนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อแปรรูปเพิ่มมูลค่า ๑๓. รัฐสนับสนุนแหล่งเงินทุนดอกเบี้ยต่ำแก่เกษตรกร		
ด้านเกษตรกรและองค์กรเกษตรกร ๑. การอพยพเคลื่อนย้ายแรงงาน/การเกิดภาวะว่างงาน ผู้สูงอายุ ๒. กลุ่มเกษตรกรขาดความเข้มแข็งและความต่อเนื่อง ๓. เกษตรกรขาดองค์ความรู้และทักษะในการทำ การเกษตร ทางด้านการปลูกพืช	๑. เกษตรกรมีการอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานในช่วงฤดูหลังการเก็บเกี่ยว ผลผลิตข้าวเสร็จสิ้น ๒. เกษตรกรไม่มีอาชีพเสริม ๓. เกษตรกรขาดความรู้ในการปรับปรุงคุณภาพสินค้า	๑. พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่เข้ามาช่วยเหลือเกษตรกร รุ่นเก่า ๒. ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นเข้ามาช่วยในการส่งเสริมการปฏิบัติ ๓. จัดตั้งศูนย์เรียนรู้ต้นแบบเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีการผลิต ที่เหมาะสมให้แก่เกษตรกร รวมทั้งการสร้างต้นแบบในการปฏิบัติที่เหมาะสมเพื่อสร้างแรงจูงใจและให้เกษตรกรเกิดความเชื่อมั่นในการตัดสินใจปฏิบัติตาม		
ด้านการแปรรูปผลผลิตและผลิตภัณฑ์ ๑. ขาดเครื่องมือวัสดุอุปกรณ์	๑. ขาดแคลนวัสดุอุปกรณ์ในการแปรรูป	๑. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ให้กับเกษตรกรและกลุ่มเกษตรกร ๒. สนับสนุนการผลิตสู่การรับรองมาตรฐาน		

๒. ขาดมาตรฐานการรับรองคุณภาพ ๓. ผลผลิตไม่ต่อเนื่อง ไม่เพียงพอ ๔. เกษตรกรไม่ให้ความสนใจในการแปรรูปเนื่องจากขั้นตอนยุ่งยากเสียเวลา	๒. สินค้าไม่ได้รับรองมาตรฐานผู้บริโภคขาดความเชื่อมั่น ๓. ผลผลิตในการนำมาแปรรูปไม่เพียงพอ/เกษตรกรผลิตไม่พอต่อความต้องการในการบริโภค ๔. เกษตรกรขายผลผลิตสดได้เงินได้เร็วกว่าการแปรรูป ซึ่งมีขั้นตอนยุ่งยากซับซ้อน	๓. วางแผนการผลิตทั้งในส่วนด้านการปลูกพืชและการแปรรูปให้สอดคล้องกัน ๔. สร้างแรงจูงใจและการรับรู้ให้เกษตรกรเห็นถึงความแตกต่างของราคา ก่อนการแปรรูปและหลังแปรรูปจำหน่าย		
---	--	--	--	--

๓. การจัดทำ TOWS Matrix

๓.๑ การวิเคราะห์ TOWS Matrix ของตำบลหนองอ้อ

ตารางที่ ๓๒ แสดงการวิเคราะห์ตาราง TOWS Matrix

	จุดแข็ง (S) ๑. มีพื้นที่เหมาะสำหรับการปลูกข้าว S๑+S๒ ๒. มีพื้นที่เหมาะสำหรับการปลูกข้าวที่สามารถขอการรับรองมาตรฐาน ๓. เกษตรกรมีความสามารถ	จุดอ่อน (W) ๑. ฝนแล้ง/น้ำท่วม ๒. ระบบชลประทานไม่ทั่วถึง ๓. ปลูกพืชเชิงเดี่ยว ๔. ยังไม่มีสินค้าที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ๕. ยังไม่มีสมาร์ตฟาร์มเมอร์ในทุกพืช ๖. เกษตรกรอายุเฉลี่ยสูงและขาดความกระตือรือร้น ๗. ขาดการปรับปรุงดิน ๘. ต้นทุนการผลิตสูง
โอกาส (O) ๑. มีหน่วยงานสนับสนุนด้านการผลิต ๒. มีหน่วยงานสนับสนุนด้านมาตรฐานการผลิต ๓. การคมนาคมขนส่งค่อนข้างสะดวก ๔. มีกลุ่มผลิตเมล็ดพันธุ์ ๕. มีนโยบายสนับสนุนจากภาครัฐ	กลยุทธ์เชิงรุก (SO) ๑. ส่งเสริมสินค้าอินทรีย์ และ GAP ๒. พัฒนาตลาดเกษตรกร ๓. ส่งเสริมและพัฒนาการแปรรูปสินค้าเกษตร ๔. ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี	กลยุทธ์เชิงแก้ไข (WO) ๑. สร้างแหล่งชลประทาน/แหล่งเก็บน้ำ ๒. จัดทำโครงการด้านพัฒนาสินค้าเกษตร/มาตรฐานการผลิต ๓. พัฒนาสมาร์ตฟาร์มเมอร์ (SF) ๔. โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตพืช ๕. สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง ๖. พัฒนาอาชีพเสริมสร้างรายได้
ภัยคุกคาม (T) ๑. ภาวะการเปลี่ยนแปลงของสภาพอากาศ ๒. ขาดแหล่งรับซื้อผลผลิตข้าว ๓. พ่อค้าคนกลางมีอำนาจกดราคา ๔. ภัยธรรมชาติ ๕. โรคและแมลงศัตรูชนิดใหม่ๆ เพิ่มมากขึ้น	กลยุทธ์เชิงป้องกัน (ST) ๑. จัดระบบการปลูกพืช ๒. โครงการสร้างตลาดเกษตรกร ๓. ส่งเสริมการปลูกพืชหมุนเวียน	กลยุทธ์เชิงรับ (WT) ๑. สร้างอาชีพเสริมให้เกษตรกร ๒. สร้าง YSF ๓. สร้างเครือข่ายเกษตรกร

๓.๒ การกำหนดกลยุทธ์ที่ได้จากการทำ TOWS Matrix ดังนี้

๑. กลยุทธ์เชิงรุก

๑.๑ ส่งเสริมสินค้าที่ได้มาตรฐานการผลิตทางการเกษตรที่ดีและเหมาะสม (GAP) และสินค้าอินทรีย์

๑.๒ ตลาดเกษตรกร

๑.๓ ส่งเสริมและพัฒนาการแปรรูปสินค้า

๑.๔ ส่งเสริมการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวพันธุ์ดี

๒. กลยุทธ์เชิงแก้ไข

๒.๑ แหล่งชลประทาน หรือแหล่งกักเก็บน้ำ

๒.๒ ปรับเปลี่ยนการปลูกพืชเป็นการปลูกพืชแบบหมุนเวียนหรือปลูกพืชหลากหลาย

๒.๓ จัดทำโครงการด้านพัฒนาสินค้าเกษตร และขอรับรองมาตรฐานการผลิต

๒.๔ พัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง Smart Farmer / Young Smart Farmer

๒.๕ โครงการพัฒนาประสิทธิภาพการผลิตพืช

๒.๖ สร้างแรงจูงใจในการพัฒนาตนเอง

๒.๗ พัฒนาอาชีพเสริม เพื่อสร้างรายได้

๓. กลยุทธ์เชิงป้องกัน

๓.๑ จัดระบบการปลูกพืช

๓.๒ โครงการสร้างตลาดเกษตร หรือกลุ่มเครือข่ายเกษตรกร

๓.๓ ส่งเสริมการปลูกพืชหมุนเวียน

๔. กลยุทธ์เชิงรับ

๔.๑ สร้างอาชีพเสริมใหม่เกษตรกร

๔.๒ สร้าง Young Smart Farmer

๔.๓ สร้างเครือข่ายเกษตรกร

บทที่ ๓ ทิศทาง/แนวทางการพัฒนาการเกษตรระดับอำเภอ

๓.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า

๑. แนวทางการพัฒนา

๑.๑ พัฒนาการผลิตรายสินค้า (พืช/ปศุสัตว์/ประมง)

๑.๑.๑ ข้าว

เป้าหมาย การผลิตข้าวคุณภาพ

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การผลิตข้าวคุณภาพตามมาตรฐาน GAP

โครงการที่ ๑ การจัดกระบวนการเรียนรู้การผลิตข้าวคุณภาพตามมาตรฐาน GAP

โครงการที่ ๒ ศึกษาเรียนรู้เยี่ยมชมศูนย์เรียนรู้การผลิตข้าวที่ประสบความสำเร็จ

กลยุทธ์ที่ ๒ การป้องกันกำจัดศัตรูข้าวโดยชีววิธี

โครงการที่ ๑ การจัดกระบวนการเรียนรู้การป้องกันกำจัดศัตรูข้าวโดยชีววิธี

โครงการที่ ๒ การทำแปลงพยายกรณ์การเกิดโรค การติดตาม เฝ้าระวังการเกิดการระบาดของโรคและแมลง

โครงการที่ ๓ การส่งเสริมการควบคุมศัตรูข้าวโดยชีววิธี

๑.๑.๒ พืชผัก

เป้าหมาย การผลิตพืชผักคุณภาพ

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ การผลิตพืชผักคุณภาพตามมาตรฐาน GAP

โครงการที่ ๑ การจัดกระบวนการเรียนรู้การผลิตพืชผักคุณภาพตามมาตรฐาน GAP

โครงการที่ ๒ ศึกษาเรียนรู้เยี่ยมชมศูนย์เรียนรู้การผลิตพืชผักที่ประสบความสำเร็จ

โครงการที่ ๓ จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในการจัดทำแผนการผลิตพืชผัก

กลยุทธ์ที่ ๒ การจัดการตลาด

โครงการที่ ๑ จัดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันในการจัดทำแผนการปฏิบัติงานในช่วง

ฤดูกาลผลผลิตออกสู่ตลาด

โครงการที่ ๒ จัดเวทีชุมชนของผู้มีส่วนร่วมทั้งเกษตรกรและผู้ค้าเพื่อร่วมวางแผนการ

จัดการแผนการตลาด

โครงการที่ ๓ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์สำหรับพืชผัก

๑.๒ พัฒนาเกษตรกร/กลุ่ม/องค์กร

๑.๒.๑ Young Smart Farmer

เป้าหมาย มี Young Smart Farmer ที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ ประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรรุ่นใหม่มาเข้าร่วมโครงการ

โครงการที่ ๑ ประชาสัมพันธ์โครงการ Young Smart Farmer

โครงการที่ ๒ จัดเวทีพบปะแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกลุ่มของ Young Smart Farmer

๑.๒.๒ วิสาหกิจชุมชน

เป้าหมาย กลุ่มวิสาหกิจมีการผลิตสินค้าตรงกับความต้องการของตลาด

กลยุทธ์/วิธีการดำเนินงาน

กลยุทธ์ที่ ๑ กลุ่มวิสาหกิจมีแผนการผลิตและแผนการตลาด

โครงการที่ ๑ อบรมเชิงปฏิบัติการการทำแผนการผลิตและแผนการตลาด

โครงการที่ ๒ ศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์จากกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่

ประสบความสำเร็จ

กลยุทธ์ที่ ๒ กลุ่มวิสาหกิจมีตลาดเพิ่มขึ้น

โครงการที่ ๑ การตลาดชุมชน

โครงการที่ ๒ นำกลุ่มเกษตรกรไปร่วมกับหน่วยงานต่างๆที่จัดงานขายสินค้า

ตารางที่ ๓๓ สรุปโครงการและงบประมาณตามแผนพัฒนาการเกษตรระดับตำบล

ประเภท/ด้าน	โครงการ	วัตถุประสงค์	เป้าหมาย	พื้นที่ดำเนินการ (ระบุหมู่บ้าน/ตำบลเป้าหมาย)	วิธีดำเนินงาน	ปริมาณงาน/งบประมาณ										ผู้รับผิดชอบ
						ปี ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๗		ปี ๒๕๖๘		ปี ๒๕๖๙		ปี ๒๕๗๐		
						งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	งาน	งบม.	
พัฒนาการผลิตสินค้า	๑. โครงการจัดกระบวนการเรียนรู้การผลิตข้าวคุณภาพตามมาตรฐาน GAP	เกษตรกรได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้น ๓๐%	แปลงใหญ่ข้าว	ต.หนองอ้อ	จัดกระบวนการเรียนรู้	๒ กลุ่ม	๒๐,๐๐๐	๒ กลุ่ม	๒๐,๐๐๐	๒ กลุ่ม	๒๐,๐๐๐	๒ กลุ่ม	๒๐,๐๐๐	๒ กลุ่ม	๒๐,๐๐๐	สนง.กษ.อ./อปท.
	๒. โครงการจัดกระบวนการเรียนรู้การผลิตพืชผักคุณภาพตามมาตรฐาน GAP	เกษตรกรได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้น ๑๐%	กลุ่มพืชผัก	ต.หนองอ้อ	จัดกระบวนการเรียนรู้	๑ กลุ่ม	๑๕,๐๐๐	๑ กลุ่ม	๑๕,๐๐๐	๑ กลุ่ม	๑๕,๐๐๐	๑ กลุ่ม	๑๕,๐๐๐	๑ กลุ่ม	๑๕,๐๐๐	สนง.กษ.อ./อปท.
	๓.โครงการใช้สารชีวภัณฑ์ในการป้องกันกำจัดศัตรูพืช	ป้องกันกำจัดโรคและแมลงและรักษาสิ่งแวดล้อม	แปลงใหญ่ข้าว	ต.หนองอ้อ	ฝึกอบรมและปฏิบัติ	๓ กลุ่ม	๓๐,๐๐๐	๓ กลุ่ม	๓๐,๐๐๐	๓ กลุ่ม	๓๐,๐๐๐	๓ กลุ่ม	๓๐,๐๐๐	๓ กลุ่ม	๓๐,๐๐๐	สนง.กษ.อ./อปท.
	๔.โครงการส่งเสริมการผลิตสินค้าเกษตรแบบแปลงใหญ่	ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร	กลุ่มเกษตรกรที่มีศักยภาพ	ต.หนองอ้อ	เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้	๑ กลุ่ม	๑๐,๐๐๐	๑ กลุ่ม	๑๐,๐๐๐	๑ กลุ่ม	๑๐,๐๐๐	๑ กลุ่ม	๑๐,๐๐๐	๑ กลุ่ม	๑๐,๐๐๐	สนง.กษ.อ./อปท.
	๕.โครงการส่งเสริมการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินในนาข้าวเพื่อลดต้นทุน	ลดต้นทุนการผลิต	แปลงใหญ่ข้าว	ต.หนองอ้อ	ฝึกอบรมและปฏิบัติ	๓ กลุ่ม	๔๕,๐๐๐	๓ กลุ่ม	๔๕,๐๐๐	๓ กลุ่ม	๔๕,๐๐๐	๓ กลุ่ม	๔๕,๐๐๐	๓ กลุ่ม	๔๕,๐๐๐	สนง.กษ.อ./อปท.
	๖. โครงการส่งเสริมการตลาดแบบมืออาชีพ	เพิ่มความรู้การบริหารจัดการตลาด	แปลงใหญ่ข้าว	ต.หนองอ้อ	อบรมโดยวิทยากรผู้เชี่ยวชาญ	๒กลุ่ม	๓๐,๐๐๐	๒กลุ่ม	๓๐,๐๐๐	๒กลุ่ม	๓๐,๐๐๐	๒ กลุ่ม	๓๐,๐๐๐	๒กลุ่ม	๓๐,๐๐๐	สนง.กษ.อ./อปท./พาณิชย์

ภาคผนวก

ชื่อโครงการจัดกระบวนการเรียนรู้การผลิตข้าวคุณภาพตามมาตรฐาน GAP

๑. หลักการและเหตุผล

ตำบลหนองอ้อมีพื้นที่ปลูกข้าว ทั้งสิ้น ๑๕,๖๒๙ ไร่ เกษตรกรผู้ปลูกข้าว จำนวน ๑,๐๐๕ ครัวเรือน โดยในช่วงเวลาหลายปีที่ผ่านมาประสบกับสภาพการขาดทุน อันเนื่องมาจากปัญหาหลายอย่าง ไม่ว่าจะเป็นปัญหาราคาผลผลิตตกต่ำ ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ผลผลิตมีคุณภาพไม่ตรงกับความต้องการของตลาด ซึ่งหากมีการบริหารจัดการการผลิตข้าวตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำ การปรับปรุงคุณภาพผลผลิตให้มีคุณภาพดี ก็จะสามารถช่วยเหลือเกษตรกรให้มีรายได้และพึ่งพาตนเองได้มากยิ่งขึ้น

๒. วัตถุประสงค์

เกษตรกรได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้น ๒๐%

๓. เป้าหมาย

กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ข้าว ต.หนองอ้อ อ.ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย จำนวน ๓ กลุ่ม ๓๐ คน

๔. ระยะเวลาดำเนินงาน

๑ ปี

๕. พื้นที่ดำเนินการ

ต.หนองอ้อ อ.ศรีสัชนาลัย จ.สุโขทัย

๖. กิจกรรม

๖.๑ ประชุมชี้แจง ๑ วัน

๖.๒ อบรมและสาธิตการฝึกปฏิบัติ ๓ ครั้ง

๖.๓ ติดตามและประเมินผล

๗. วิธีการดำเนินงาน

๗.๑ กิจกรรมประชุมชี้แจง ๑ วัน

-รับสมัครและประชุมชี้แจงขั้นตอนการดำเนินโครงการ โดยเชิญหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วม

๖.๒ อบรมและสาธิตการฝึกปฏิบัติ ๓ ครั้ง

-จัดกิจกรรมอบรมให้เกษตรกร จำนวน ๓ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ อบรมความรู้เรื่องการผลิตลำไยคุณภาพตามมาตรฐาน GAP จำนวน ๑ วัน

ครั้งที่ ๒ ฝึกปฏิบัติ จำนวน ๑ วัน

ครั้งที่ ๓ ดูงานแปลงต้นแบบ ๑ วัน

๖.๓ ติดตามประเมินผลตลอดโครงการ โดยเจ้าหน้าที่สำนักงานเกษตรอำเภอศรีสัชนาลัยเพื่อให้คำแนะนำในการปรับปรุงดำเนินงาน

